

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, JUNE – BIRŽELIO 19, 2014 • Vol. CV Nr. 71 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-18-14

Čikagos širdyje – akcija Baltijos keliui atminti

Šiais metais rugpjūčio 23 d. minėsime dvi mūsų Valstybės istorijai lemtingas sukaktis. Prieš 75-erius metus du žiauriausi praėjusio amžiaus tironai Hitleris ir Stalinas, nusprendė pasidalinti Europą ir, išprovokavę Antrąjį pasaulinį karą, sulaužė daugybės milijonų žmonių bei ištisų tautų ir valstybių likimus. Praėjus 50-čiai metų po Molotovo-Ribentropo pakto pasirašymo,

1989 m. trijų okupuotų Baltijos valstybių gyventojai susikibo rankomis į 650 kilometrų ilgio gyvą grandinę – Baltijos kelią, sujungusį Vilnių, Rygą ir Taliną. Tokiu būdu pademonstruota, kad jokia tironija negali sulaužyti žmonių ir valstybių laisvės troškimo. Jei 1939-ųjų rugpjūčio 23-oji reiškė prievartos pergalę, tai ta pati diena po lygiai 50-ties metų pasauliui paliudijo gėrio pergalę prieš blogį, tiesos – prieš klastą. –14

CHICAGO
08. 23. 2014

ŠIAME NUMERYJE:

New Yorke lietuvių
lydėjo sėkmė – 4 psl.

Suši lietuviškai – 10 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Kas šiandien kankina Omaha lietuvius

Šeštadienio Mišios su Omahos arkivyskupu G. J. Lucas.

G. Murausko nuotr.

Pirmoji medinė Šv. Antano
bažnyčia, 1912 m.

BIRUTĖ PRIŠMANTIENĖ

Dar 1879 metais Omahoje apsigyveno pirmasis dokumentais patvirtintas lietuvis – Bronius Rukšys. 1899-aisiais lietuvių jau buvo skaičiuojama apie šimtą. Tačiau jie išsiskirstė po įvairias parapijas, nes savos dar neturėjo. Po metų, tikslu išlaikyti tautinį paveldą, buvo įsteigta Šv. Antano draugija, o 1905 m. A. Grantas įsteigė ir Lietuvių klubą.

1907 m. buvo pašventinta Šv. Antano bažnyčia, o po metų atvyko ir pirmasis lietuvis kunigas. Nuo tada suaktyvėjo Omahos lietuvių gyvenimas. Ypač jis pagyvėjo kunigaujant Juozui Jusevičiui ir Petruui Zarkauskui. Bažnyčia

tapo neatskiriama Omahos lietuvių gyvenimo dalis. Mat prie bažnyčios 1953 metais buvo atidaryta nauja mokykla, kurios patalpomis iki šiol Omahos Lietuvių Bendruomenė (OLB) vis dar naudojosi. Būtent čia, 1980 metais uždarytos mokyklos sporto salėje ir vyko visi minėjimai, šventiniai renginiai, koncertai. Mokyklos virtuvėje gana dažnai buvo verdama, pjaustoma, kepama. Štai ir bažnyčios 100-mečių atšventėme, taip pat ir antrosios, didžiausios lietuvių bangos gyvenimo Amerikoje 50-mečio sukaktį paminėjome, surengėme JAV LB Krašto valdybos suvažiavimą, šokių grupės „Aušra“ 40-mečių... O kiek dar visokių kitokių susibūrimų būta! Čia visi vienas kitą pažįsta, žino vienas kito kasdienybę, džiaugsmus ir rūpesčius. – 7

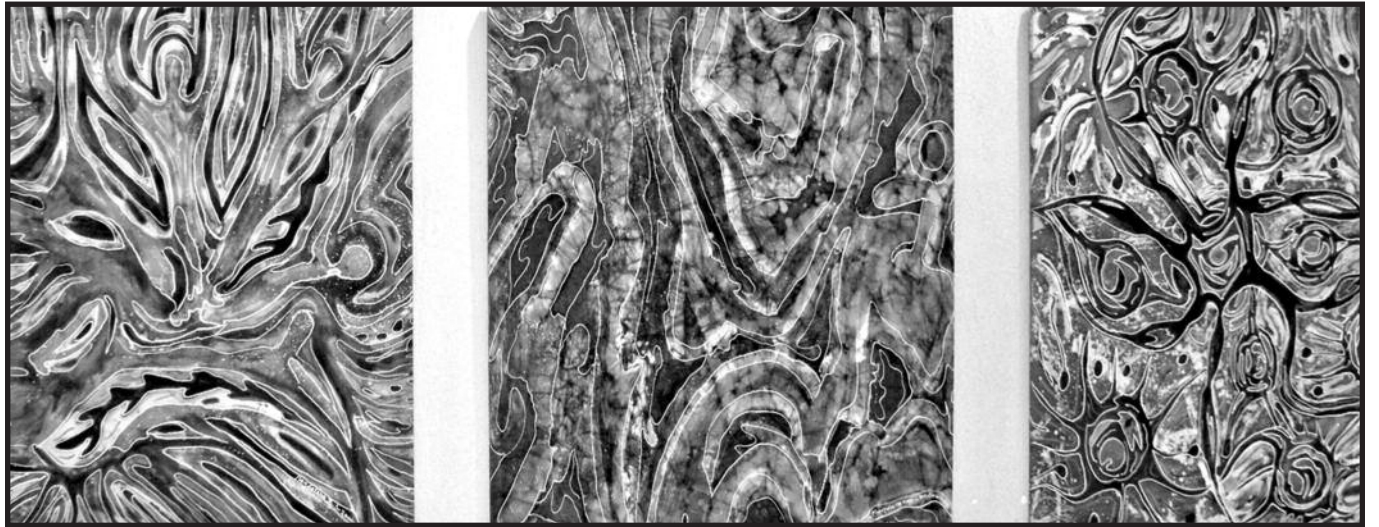
Visi žmonės yra mano broliai, bet tie, kurie verkia, yra mano vaikai. – Lamennais

Dailininkės M. B. Stankūnienės drobės – Lietuvos Seime

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Ryškiausiomis spalvomis antradienį sužibo Lietuvos Respublikos Seimo parodų salė – čia atidaryta čikagiškės dailininkės ir meno mecenatės Magdalenos Birutės Stankūnienės darbų paroda „Mano gimtinės spalvos“. Ją parengė ir Seime pristatė Vilkaviškio krašto muziejus, saugantis nemažai kraštietės menininkės darbų.

Šiltas ir jaukus buvo parodos atidarymas – su gražiais žodžiais dailininkei ir jos kaip mecenatės veiklai, su šiltais prisiminimais, su Vilkaviškio kultūros centro folkloro ansamblio „Lankupa“ suvalkietiška daina bei šokių, su ištraukomis iš M. B. Stankūnienės prisiminimų knygos „Vieškelis mano dienų“. Parodos atidaryme dalyvavę Seimo nariai, taip pat Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisijos nariai dar kartą prisiminė daugeliui gerai pažįstamą menininkę.

Parodos darbai.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisijos viena iš vadovų daktarą Joną Prunskį. Jis trumpai priminė dailininkės M. B. Stankūnienės biografiją.

„Dailininkė Lietuvai yra padovanojusi labai daug savo darbų, kurių yra

Vilkaviškio krašto muziejaus direktorius Antanas Žilinskas prisiminė šios parodos atsiradimo istoriją. Kai prieš kelis mėnesius šioje salėje buvo surengta kito kraštiečio, garsaus fotografo Algimanto Kezio darbų paroda, joje apsilankiusi buvusi Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Regina Narušienė užsiminė, kad reikėtų surengti ir daugeliui gerai pažįstamos M. B. Stankūnienės darbų parodą, juo lab kad geitai bus minimas labai gražus dailininkės jubiliejus.

Direktorius prisiminė, kaip mecenatė skyrė 50 tūkstančių dolerių Vilkaviškio krašto muziejaus remontui, kaip jos dėka Marijampolėje atsirado M. B. Stankūnienės menų galerija, kaip jos iniciatyva Vilkaviškio krašto muziejuje buvo suremontuotos buvusios ledainės patalpos ir ten įrengta galerija, kaip dailininkės rūpesčiu ir remiant materialiai buvo išleista nemažai įvairių meno albumų, kaip ji padėjo daugelio lietuvių menininkų dailės darbams grįžti į Lietuvą.

Apie M. B. Stankūnienę kaip menininkę kalbėjo Druskininkų M. K. Čiurlionio memorialinio muziejaus ir V. K. Jonyno galerijos direktorė, gera jos bičiulė menotyrininkė Vida Mažrimienė. Ji pabrėžė dailininkės kūryboje vyraujančią gimtojo krašto ilgesį,

paminėjo iškiliausius jos darbų ciklus, sakė, kad menininkės vardas visam laikui įrašytas į mecenatystės istoriją. Pranešėja lygino menininkę ir jos darbus su žinomo dailininko Marc Chagallo gyvenimu ir kūryba.

„Nereikia pamiršti, kad M. B. Stankūnienė buvo viena ryškiausių dailininko Viktoro Petravičiaus mokinių, kuris ją nuolat skatino kurti. Jos 'Lietuvos kaimo moters darbai', 'Metų laikai' ir kiti ciklai, batikos darbai yra tikras aukso fondas. Be to, jai visada rūpėjo kitas žmogus, ir jau 1969 metais, kai pirmą kartą per Maskvą skrido į Lietuvą, oro uoste visus nustebino dovanų lietuviams prikrautais lagaminais. Tokia ji ir liko", – sakė menotyrininkė, kalbą užbaigdama Hipokrato žodžiais „Ars longa, vita brevis“ („Menas ilgaamžis, o gyvenimas trumpas“).

Apie M. B. Stankūnienę kalbėjo ir Šunskų kaimo seniūnas Rimas Lekeckas. Būtent Šunskų valsčiui anksčiau priklausė gimtasis dailininkės Oželių kaimas. R. Lekeckas sakė, kad jį sutikusi dailininkė vadina ne seniūnu, o Šunskų šerifu. „Sunku net patikėti, kiek daug gerų darbų gali padaryti vienas žmogus. Tegul Dievas duoda jai sveikatos nuveikti dar daug darbų", – linkėjo seniūnas.

Skambant „Lankupos" atliekamoms dainoms, susirinkusieji dar neskubėjo skirstytis, apžiūrino darbus, o komisijos pirmininkė O. Valiukevičiūtė, Lietuvoje žinoma kaip ilgametė dainininkė, kartu su ansambliu padainavo Antano Šabaniausko dainą. Jau netrukus valso sukuryje sukosi ir daktaras J. Prunskis, ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Danguolė Navickienė, ir Užsienio reikalų viceministrė Gintė Damušytė, atsakinga už ryšius su pasaulio lietuvišiais, ir buvusi Seimo pirmininkė Irena Degutienė, ir kiti parodos lankytojai iš Lietuvos bei Amerikos.

Pasakojimų apie M. B. Stankūnienę įdėmiai klausosi ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė D. Navickienė ir kiti parodos dalyviai

Kaip tik birželio 17-ąją prasidėjo ir keturias dienas Seimo rūmuose tęsis šios komisijos posėdžiai. Komisijos nariai – 10 Seimo ir 10 Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovų – nagrinės ir diskutuos Lietuvoje ir užsienyje gyvenantiems Lietuvos piliečiams aktualiomis temomis: Lietuvos saugumo užtikrinimo, emigracijos ir sugrįžimo, žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo, Lietuvos Respublikos pilietybės, alkoholio vartojimo, prekybos žmonėmis ir kitais klausimais.

Parodą atidariusi Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisijos pirmininkė Ona Valiukevičiūtė pasidžiaugė, kad paroda atidaryta tą dieną, kai čia vieši nemažai užsienio lietuvių iš Jungtinių Amerikos Valstijų ir pakvietė kalbėti Seimo ir

įvairiuose miestuose. Jos vardas yra gerai žinomas ir Čikagoje, ir Lietuvoje. Man ypač malonu, kad ir savo namuose turiu Stankūnienės paveikslų", – sakė daktaras J. Prunskis.

Parodos lankytojai iš Lietuvos ir JAV – valso sukuryje.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesijučiamė. „Draugo" prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvos Respublikos Seimo komisijos sesija Vilniuje, 2014 m. birželio 17–20 d.

Antradienį, birželio 17 d., Seimo Konstitucijos sąlyje Prel. Edmundo Putrimo invokacija, LR Seimo pirmininkės Loretos Graužinienės, komisijos ko-pirmininkų Onos Valiukevičiūtės ir dr. Jono Prunskio sveikinimo žodžiais prasidėjo LR Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisijos posėdžiai.

Pirmąją dieną buvo išklaustas **Onos Valiukevičiūtės** pranešimas apie komisijos tikslus ir uždavinius

(žr. pridėtą tekstą), buvo svarstomi žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo užsieniečiams ir netrukus įvyksiančio referendumo „Dėl LR Konstitucijos 9, 47 ir 147 straipsnių pakeitimo“ klausimai.

Birželio 18 d. posėdyje svarstytas alkoholio vartojimas Lietuvoje ir vis dar neprarandantis opumo Lietuvos Respublikos pilietybės klausimas. Vakarinis posėdis skirtas Lietuvos įsipareigojimams NATO ir Lietu-

vos saugumo užtikrinimui. Čia pranešimus skaitė LR krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, ES atstovybės Rusijos Federacijoje vadovas Vygaudas Ušackas (per „Skype“), o komisijos pirmininkas dr. J. Prunskis supažindino su **Vytauto Landsbergio** pranešimu, paruoštu specialiai šiai sesijai. Šio pranešimo tekstą taip pat siūlome jūsų dėmesiui.

„Draugo“ info

Sveikinu komisiją, susirinkusią dirbti Lietuvos ir pasaulio lietuvių labui. Dėkoju už pakvietimą dalyvauti ir kalbėti, bet apgailėstauju, kad kaip tik tomis dienomis būsiu išvykęs, Europos Parlamento kadencijai baigiantis, į bendrą senų ir naujų europarlamentarų, priklausančių tarptautinei Europos Liaudies partijai, sąskrydį Portugalijoje. Vis dėlto pasiūlytoji tema – naujosios grėsmės Lietuvai iš rytų – yra tokia svarbi, kad keliomis mintimis noriu pasidalinti.

Vakarų demokratijos galų gale, nors pavėluotai, suvokia, kad Vladimirio Putino grupuotės valdoma šių dienų Rusija yra grėsmė visiems jos kaimynams ir pasaulinei taikai. Apie tai praneša nebe vien Kremlius strategų doktrinos ir agresyvūs ultimatumai, bet ir tiesioginiai jėgos veiksmas. Jie tęsiami ir plėtojami naujomis diversinio-terroristinio karo formomis, kurias papildo ir dengia ekonominiai energetiniai šantažai bei neregėta informacinė arba masių kvailinimo ekspansija.

Daugelis pastebi ir pasako, kad putininės Rusijos ideologija ir elgesys visiškai primena hitlerinę Vokietiją prieš Antrąjį pasaulinį karą. Galų gale, net Kremliaus ideologai paėmė šį palyginimą į savo propagandinio karo arsenalą. Anot jų, Versalio sutartys pažemino Vokietiją po Pirmojo pasaulinio karo ir tuo paskatino hitlerininkų revanšizmą bei agresiją prieš kaimynus. (Kaip matote, kalti ne hitlerininkai...). Nedrįskite dabar jūs žeminti Rusijos, kuri yra „netekusi“ įvairių dar caro laikais užkariautų žemių ir pagrįstai nori jas vėl atsiimti! Nedrįskite tam priešintis, nes sukelsite Trečiąjį pasaulinį karą! O Rusija, kaip pasakė jos ministras S. Lavrovas po 2008 m. Gruzijos karo ir žemių okupacijos, kuria „naują tikrovę, kurią jums teks pripažinti“.

Deja, pirmiausia reiktų pripažinti, kad Rusija atmetė pagrindinį romėnų teisės principą: „pacta sunt servanda“ – „sutarčių laikomasi“. Todėl reiktų žvelgti atvirai ir suvokti, kad neotot Rusija pripažins tik jėgą. Tai matome jau dabar.

Valdančioji chunta Maskvoje pasirinko agresiją prieš kaimynus ir eina pirmyn įteisindama savo imperinį revanšizmą. Deja, ji nėra atstumtama į ankstesnes pozicijas. Užgrobti kitų valstybių gabalai lieka Rusijos žinioje, ar tai būtų Kaukazas, Moldova ar Ukraina. Vakarai mėgina tik stabdyti agresorių riboto poveikio „sankcijomis“ ir nevykdomais pagrasinimais.

Tuo tarpu Kremlius apgalvotai peržengia jam užbrėžtas „raudonas linijas“ ir juokiasi net iš Jungtinių Valstijų. Mat pats agresorius

nepatiria pasekmių, kurios buvo ne kartą skelbtos kaip antai mirtinių dujų panaudojimo Sirijoje ar tęsiamų ginkluotų intervencijų Ukrainoje atvejais. Nepaskelbti net V. Putino turto Vakarų bankuose duomenys... Dabar ką tik buvo perspėjimas Maskvai, kad jeigu toliau siųs pajėgas per sieną į Ukrainą, tai bus įveiksmintas trečiasis sankcijų paketas. Ir kas įvyko? Rusija atsakė pažadais uždaryti ir kontroliuoti sieną, ir iš karto pasiuntė tris tankus per tą pačią sieną į Ukrainą, kad karas tik plėstųsi. Dar davė savo agentams priešlėktuvinių ginklų ir karininkų, kad numušintų Ukrainos lėktuvus. Vakarams miegant, reagavo Kijevo studentai...

Vis dėlto svarbiausi yra fundamentalūs dalykai. Naujoji Kremliaus doktrina apie „rusų pasaulį“ skelbia, kad bet kurioje šalyje, turinčioje rusų tautybės gyventojų, gali atėjusi veikti rusų armija. Ji mat „turi teisę“, kurią pati sau davė. Bet lygiai taip pat galvojo ir elgėsi Hitleris.

Žinoma, žmogėdri doktrinos nebūtų tokios pavojingos, jei ne Vakarų demokratijų baikštumas ir principų parduvinėjimas. Politinės prekybos meistrai dar nesupranta, kad geriau yra mokėti mažiau ir iš karto, tuo būdu gaunant daugiau, negu priešingai: delsti ir mokėti kur kas daugiau, kad gautum mažiau. Atrodo, Vakarų valstybės renkasi antrąjį kelią. Galbūt neturi lyderio.

Ir neturim komunikacijos kanalo perduoti Vakarams senos lietuviškos išminties. Tai buvo sovietų blokados laikais; žmonės gyvai svarstė Lietuvos padėtį ir politiką. Ta moteris kažkuriame miestelyje priėjo prie mūsų, Lietuvos valstybės aukštų pareigūnų, ir pasakė: „Vaikeliai, tik jūs nesitraukit nė žingsnio. Kai tik patrauksit koją atgal, jie į tą vietą pastatys savo koją“.

Dabar mūsų problema yra būti kariškai pasirengusiems, kai nesitrauksim nė žingsnio. O Vakaruose reikia kelti Karaliaučiaus klausimą.

Vytautas Landsbergis

Garbūs komisijos nariai, kolegos, svečiai, netrukus minėsime 20 metų sukakties jubiliejų nuo tos dienos, kai 1995 m. Lietuvos Respublikos Seime buvo nuspręsta įsteigti nuolatinę komisiją, kuri skatintų Lietuvoje ir užsienio valstybėse gyvenančių lietuvių bendradarbiavimą, rūpintųsi abipuse pagalba ir parama, keistųsi mokslo, kultūros ir kita informacija.

Pagrindinė tokios komisijos paskirtis – Seimui ir kitoms valstybės institucijoms teikti pasiūlymus, kurie padėtų stiprinti valstybingumą ir demokratinių tradicijų puoselėjimą. Nepaisant kelis kartus pakeisto komisijos pavadinimo, nuolat atsinaujinančios sudėties, jos paskirtis niekada nesikeitė ir šandien liko tokia pat.

Manau, jog artėjanti garbinga komisijos veiklos sukaktis yra puiki proga retrospektyviai pažvelgti į komisijos nueitą kelią bei visiems pasidalinti savo išvalgomis ir pamąstymais apie tai, kaip efektyviau įgyvendinti komisijos posėdžiuose pasiektus darbo rezultatus, kaip užtikrinti grįžtamąjį ryšį, atspindintį pasaulio lietuvių, kuriems Jūs atstovaujate, reakciją į komisijos posėdžiuose nagrinėtus klausimus ir priimtus sprendimus, kaip užčiuopti mūsų valstybės ir jos bendruomenės ateičiai aktualias temas ir kt.

Komisija visada siekė analizuoti tam laikmečiui ir mūsų valstybei bei jos bendruomenei (kur ji bebūtų – Europoje, JAV ar kitame pasaulio kampelyje) aktualias ir svarbiausias problemas. Tai ir ryšių su pasaulio lietuviams išsaugojimo ir plėtojimo klausimai, pilietybės ir rinkimų klausimai, švietimo, socialinės apsaugos ir sveikatos paslaugų teikimo klausimai, istorinės atminties ir kultūros paveldo išsaugojimo klausimai, teisinės ir teisėsaugos sistemų tobulinimo bei kiti klausimai.

Neatsitiktinai miniu plačiausias klausimų grupes. Kai kuriuos iš klausimų komisija nagrinėjo po kelis ar net keliolika kartų. Kaskart dėl jų komisija priimdavo rezoliucijas ir atsakingoms valdžios institucijoms pateikdavo pasiūlymus aktualiais įvairiais valstybės ir visuomenės gyvenimo klausimais. Taigi, kaip matome, komisija savo veikloje labiausiai koncentravosi į įvairių mūsų valstybės gyvenimo aktualijų analizę ir pasiūlymų bei rekomendacijų, kaip stiprinti ir puoselėti valstybingumą ir demokratines tradicijas, teikimą.

Šiandien jau esame įžengę į trečiąjį dešimtmetį, kai Lietuva atkūrė nepriklausomybę. Per tuos metus Lietuva padarė milžinišką šuolį įsitvirtindama pažangiausių Vakarų Europos šalių šeimoje. Galime pagrįstai didžiuliotis, jog Lietuva yra Europos Sąjungos ir NATO Aljanso narė, lygiavertė Europos Sąjungos šalių narių, taip pat JAV partnerė, aktyviai dalyvaujanti sprendžiant tiek Europos, tiek ir viso pasaulio gyvenimo ir sugyvenimo klausimus.

Faktą, jog Lietuvos valstybės ir visuomenės vystymosi, valstybingumo ir demokratijos tradicijų įtvirtinimo bei puoselėjimo pažanga yra išties išpūdinga, patvirtina tai, jog šandien mūsų specialistai kviečiami į svečias šalis pasidalinti savo patirtimi ar net padėti įdiegti tuos demokratijos instrumentus, be kurių neįsivaizduojamas laisvos ir demokratinės valstybės funkcionavimas, taip pat atviros ir orios visuomenės gyvenimas. Drįstu pasidžiaugti, jog ir mūsų komisija (turiu minty – visų kadencijų komisijas) gali didžiuliotis savo indėliu šiame Lietuvos kelyje į sėkmę.

Šie Lietuvos valstybės ir jos bendruomenės pokyčiai yra puikus akstinas šiandienos diskusijai dėl mūsų komisijos ateities veiklos kryptį bei prioritetų. Manau, jog mūsų komisija, reaguodama į pasikeitusias ir nuolat dinamiškai besikeičiančias mūsų valstybės gyvenimo aplinkybes, ateityje daugiau dėmesio turėtų skirti Lietuvoje ir užsienio valstybėse gyvenančių lietuvių bendradarbiavimui – ieškoti būdų ir priemonių, kurie, viena vertus, padėtų išvykusiems lietuviams neprarasti ryšio su Lietuva, o, kita vertus, padėtų mūsų valstybei panaudoti tą milžinišką išvykusiųjų potencialą, kuris ir yra didžiausias valstybės turtas.

Šioje veikloje ypač svarbus vaidmuo tenka mūsų komisijos nariams, atstovaujantiems įvairiose pasaulio kampečiuose susitelkusių lietuvių bendruomenėms. Tik Jūs, būdami tų bendruomenių nariais ir atstovaudami jiems, geriausiai galite perteikti jų nuotaikas, lūkesčius, problemas, taip pat inicijuoti jų sprendimo būdus. Neabejoju, jog turėdami informaciją „iš pirmų lūpų“, greičiau ir efektyviau sugebėsime visi kartu išspręsti kylančias problemas.

Taip pat esu tikra, jog šiandienos globalizacijos sąlygomis mums būtina ieškoti kelių, kaip užtikrinti nuolatinį ir operatyvų viso pasaulio lietuvių keitimąsi mokslo, kultūros, inovacijų ir kitais klausimais. Lietuva neturi pasakiškus turtus nešančių gamtos išteklių, todėl privalo daugiau dėmesio skirti investicijoms į žmogų, jo intelektinę veiklą, kultūrą ir tik tada, siekiant valstybės ir visos visuomenės gerovės, galės pasinaudoti tos veiklos rezultatais. Ir šioje srityje matau didesnę mūsų komisijos vaidmenį ir galimybes, efektyviai išnaudojant kiekvieno iš mūsų patirtį ir gebėjimus.

Ona Valiukevičiūtė

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Lietuvis „Artexpo“ parodoje New Yorke skleidė lietuvišką dvasią

LORETA STEFFENS

Balandžio 16–19 dienomis New Yorke įvyko kasmetinė meno mugė „Artexpo New York 2014“. Ši mugė jau 36 metus sukviečia menininkus, meno gerbėjus bei kolekcionierius iš viso pasaulio. Šiais metais iš 10 tūkstančių menininkų, atsiuntusių paraiškas dalyvauti šioje mugėje, buvo atrinkti 66 kūrėjai, tarp jų – ir lietuvis **Artūras Šlipavičius-Šlipas**.

Menininkas Artūras Šlipavičius pristato savo kūrinius „Artexpo 2014“ parodoje. Asmeninio albumo nuotr.

„Artexpo“ mugė yra suskirstyta į tris dalis: vienoje salėje žymiausias savo menininkus pristato garsios pasaulio galerijos, antroje, pavadintoje „Solo“, prisistato nepriklausomi menininkai, trečioji salė skirta meno vadybai ir leidybai. Šioje meno mugėje gali dalyvauti tik specialiai atrinkti menininkai, kurių darbai atitinka viešai paskelbtus kriterijus: meistriskumą, naujumą, įdomumą ir kūrybiškumą. Tai viena iš didžiausių tokio pobūdžio mugių pasaulyje.

Dailininko A. Šlipavičiaus darbus buvo galima pamatyti „Solo“ parodoje.

Jis į šią mugę atvežė keliolika naujausių savo darbų, taip pat tapybos ir muzikos projektą „Lethe“, grupės „Ir Visa Tai Kas Yra Gražu Yra Gražu“ albumus, kurie, pasak menininko, neatšiejami nuo jo gyvenimo ir kūrybos.

Naujausias dailininko tapybos ciklas, kurio darbus buvo galima pamatyti ir New Yorke mugėje, yra apie meilę. Šį ciklą Artūras skyrė žmonai Arūnei, kaip savo meilės įrodymą. Bet tik pradėjęs kurti šį ciklą menininkas pastebėjo, kad ši tema yra neišsamiama – tai ne tik meilės tarp vyro ir moters motyvas, bet ir meilės tėvynei tema. Taip atsirado ir pats didžiausias A. Šlipavičiaus darbas – šešių su puse metro aukščio paveikslas – kryžius, skirtas lietuvių pergalės Žalgirio mūšyje jubiliejui.

Dailininkas šioje parodoje atstovavo ne tik save, bet ir Lietuvą. Lietuvos vardas didelėmis raidėmis buvo užrašytas ant menininko stendo. Dailininkas sulaukė daug dėmesio ne tik iš mugės lankytojų, bet ir iš įvairių galerijų, kurios panorė eksponuoti išpūdingus menininko paveikslus.

Nors ir nepaprastai užsiėmęs, parodos šurmuliui jau aprimus, dailininkas A. Šlipavičius-Šlipas labai maloniai sutiko atsakyti į „Draugo“ klausimus.

„Artexpo New York“ mugė yra viena didžiausių mugių ne tik JAV, bet ir visame pasaulyje. Ko tikėjotės, prieš vykdamas į šią mugę, ir ar Jūsų lūkesčiai išsipildė?

„Artexpo“ paroda yra tikrai didelė. Vykdamas į šią mugę tikėjausi ir naujų pažinčių, ir ryšių. Tikėjausi, jog mane pastebės ir įvertins JAV galerininkai ir menotyrininkai. Tikėjausi, jog mano kelionė į JAV man tikrai atsipirks. Esu sukūręs 6,5 ir 4 metrų aukščio paveikslų. Tikėjausi, jog atsiras galerijų, kurios norės eksponuoti tokio dydžio paveikslus. Tame pristatyme labai stipriai save susiejau su Lietuva. Man labai nepatiko ir nepatinka, kad daugelis New Yorke ir kitur JAV gyvenančių menininkų yra „suamerikoninę“ savo pavardes, atsisakę lietuviškos ir kitokių Lietuvai priklausančių regalių. Esu pakankamai ekstremalus ir aštrus menininkas ir žmogus.

Mane sunku kuo nors nustebinti, tačiau kažko tokio mistiško iš New Yorke tikrai tikėjausi. Tai ir įvyko – kaip fantastiniame filme.

Kadangi į JAV važiauvau pirmą kartą, tai nežinojau, ko laukti ir tikėtis. Tačiau JAV yra labai daug mano paveikslų. Lietuviai, gyvenantys ir dirbantys JAV, dažnai grįžta į Lietuvą aplankyti giminių ir draugų. Daugelis jų investuoja į meną. Žinoma, susisiekiama su manimi ir į JAV parsiveža dalelę Lietuvos. Taigi, koks pusšimtis mano paveikslų tikrai yra labai garbinguose namuose.

Mano lūkesčiai iš dalies išsipildė su kaupu. Toks suktas atsakymas todėl, jog tikėjausi labai, labai, labai daug ko ir tuo pačiu buvau pasiruošęs visiškam fiasko ir įvairiapusiam neigiamam rezultatui. Tačiau vien jau tai, kad aš buvau pakviestas dalyvauti šioje vienoje didžiausių „Artexpo“ parodų pasaulyje, mane ramino ir džiugino. Todėl vakare, po darbų, su savo gyvenimo meile – žmona ir mama, prie puikaus vyno taurės pasidžiaugėme komplimentais ir jau turimais ryšiais. Pirmoji diena praėjo solidžiai, tačiau nuovargis dėl ilgo skrydžio lėktuve mums pakirto kojas ir tik komplimentų dėka šis nuovargis buvo nugalėtas.

Mugėje buvo nupirkti 7 paveikslai, daug „Lethe“ kompaktinių plokštelių, o svarbiausia, jog gavau labai rimtus kvietimus iš New Yorke privačių galerijų. Tai ir buvo mano kelionės tikslas. Jau paštu gavau pasirašyti su galerijomis sutartis. Kol sutartis nepasirašyta, nenoriu šios galerijos įvardinti, tačiau tai yra labai rimta. Viena iš galerijų, kuri nori atstovauti JAV mano kūrybą, patenka į 10 geriausių New Yorke galerijų sąrašą. Jų meno-

Artūro Šlipo kūrinys „Meilė III“.

tyrininkas parašė labai gražias recenzijas apie mano paveikslus. Tai mane sujaudino, nustebino ir įkvėpė naujiems darbams ir projektams.

Manimi susidomėjo du JAV žurnalai, tad nusiunčiau savo gyvenimo aprašymą ir paveikslų nuotraukas.

Šių metų rugsėjo mėnesį atsidarys dvi arba netgi trys mano parodos New Yorke – Lietuvos konsulate ir privačiose galerijose. Paroda konsulate įvyks rugsėjo 3–5 d., po jos paroda atsidarys privačioje New Yorke galerijoje – galbūt dviejose.

Tai būtų geras ir tikrai solidus Lietuvos meno atstovavimas per „Šlipas – menas – Lietuva“. Taip pat gavau tris pakvietimus dalyvauti Argentinos meno renginiuose.

Esate sukūręs nemažai meno kūrinių. Ar sunku buvo apsispręsti, kuriuos kūrinius vešite į mugę? Kokiais kriterijais vadovavotės?

Nebuvo sunku apsispręsti. Žmona iš karto patarė ir pasakė, jog turiu vežti savo šedevrus. Taigi aš ir atvežiau parodyti savo stipriausius paveikslus. Nenoriu apsimeluoti ir pasakyti, kad pačius geriausius. Didelius paveikslus palikau Lietuvoje. Kiti dideli paveikslai dalyvauja kitose parodose. Atvežiau tai, kas pakankamai stipriai ir labai „riebiai“ atstovauja mane. Į „Artexpo“ atvežiau 3 originalus iš savo garsaus tapybos – muzikos projekto „Lethe“. Kiti darbai – iš paskutinio mano tapybos – muzikos projekto „Meilė“.

Rudenį New Yorke konsulate šiuos

Naujausią tapybos ciklą apie meilę menininkas Artūras skyrė žmonai Arūnei.

Fred Cohen nuotr.

du projektus pristatysiu plačiau. Vėliau juos teks pristatyti ir kitose privačiose New Yorko galerijose. Parodoje man teko pabrėžti vieną dalyką – paveikslai yra originalai. Daugelis dalyvių vežė savo atspaudus ir kopijas. Aš labai bijojau sugadinti savo paveikslus. Pergyvenau ir iki šiol nerimauju dėl paveikslų likimo. Šiuo metu 12 mano paveikslų yra saugomi New Yorko saugykloje ir laukia rudens parodos.

Kaip Jūsų įspūdingus meno kūriniai priėmė „Artexpo New York 2014“ mugės lankytojai?

„Artexpo New York“ priėmė gerai. Daugelis fotografavosi ir man sakė, jog nieko panašaus nėra matę. Mano spalvos iš „Lethe“ projekto žiūrovams buvo labai netikėtos ir stiprios. Labai daug komplimentų sulaukiau iš vietinių rusų/žydų meno mylėtojų ir gerbėjų. Jie daugiausia ir pirkto mano paveikslus. Labai daug žmonių klausė, kokia tikra politinė situacija Lietuvos – Rusijos politiniame lauke. Daviau interviu rusų išėvijos TV, kuri transliuojama JAV ir ją mato per 5–8 milijonus žmonių. Šio interviu metu mane įvardijo kaip „winner“ šioje 2014 „Artexpo“ parodoje. Tai mane ir pradžiugino, ir pakylėjo.

Visą parodos laiką jutome niujorkiečių lietuvių pagalbą. Lietuviai apgaubė mus šiluma ir meile. Ypač didžiulę moralinę ir visokeriopą pagalbą jutome iš Laimos Šileikytės-Hood ir Laimutės Sprangauskaitės. Taip pat norėčiau labai padėkoti konsului New Yorke Valdemarui Sarapinui. Tai tikrai labai mielas, šiltas ir „sergantis“ Lietuvos problemomis žmogus.

Gal patyrėte kokių nors nuotykių kelionės į JAV metu?

Kai atskridome į New Yorką, neradome vieno savo bagažo. Svarbiausia – tame bagaže buvo mano paveikslai. Mažiausiai pusvalandį ieškojau savo bagažo. Pakėliau triukšmą ir pradėjau panikuoti. Atradau savo bagažą numestą už kokių 100 metrų kampe, išdraskytą. Buvo sudaužytas vienas paveikslas rėmas.

Kai išėjome iš oro uosto salės, lėktuvo keleiviai stovėjo eilėse prie taksi ir labai nužiūrėjo mūsų porą, nes mes atrodėme labai įsiaudrinę ir tikrai „neamerikoniškai“ apsirengę... Pagalvojau, jog dabar tai jau bus „šakės“ ir taksi lauksime kelias valandas. Staiga prie manęs sustoja juodas limuzinas. Atsidaro langas ir į mane kreipiasi limuzino vairuotojas – „Arturai, hey, Arturai!“ Aš su savo paveikslais ir senoviniu lagaminu išokau į naują juodą gražų limuziną ir nušvilpiau tiesiai į „Artexpo“, Pier 94 adresu. Buvę lėktuvo bendrakeleiviai taip ir liko išsižioję. Jie liko laukti savo geltono taksi. Na, o mūsų limuzino vairuotojas, pasirodo, šaukė visai ne „Artūrai“, ką aš norėjau, tą ir išgirdau. Jis mus pervežė per visą Manhattaną ir kaip gidas papasakojo apie New Yorką. Tai buvo labai mistiška. Pajutau, jog mus saugo angelas sargas.

Angelas sargas apgynė mus nuo visų negandų ir nelaimių. Kai atvykau į „Artexpo“, mano paveikslų dėžė jau buvo vietoje. Pagrindiniai paveikslai jau buvo atsiųsti ir laukė, kada aš juos

pakabinsiu. Išpakavau, ir ką jūs galvojate – iš dėžės staiga pasklido pavasariškas ir elegantiškas lietuviškas aromatas... Atėjo pasižiūrėti visi ekspozicijos kaimynai... Taigi, galiu jums pareikšti tiesiai ir labai atvirai – geras ir solidus menas turi savo sielą ir savo kvapą. Todėl ties gerais paveikslais žmonės stoviniuoja ir grožisi jais.

– Kokie yra Jūsų artimiausi kūrybiniai planai?

– Šiais metais turiu labai daug planų. Per „Art Expo“ gavau pasiūlymų ir iš Europos galerininkų. Jie vaikščiojo po „Artexpo“ ir rinkosi jiems įdomius menininkus.

Save įvardijanti viena garsiausių Italijos galerijų pakvietė mane dalyvauti jos parodoje. Atsiuntė pasirašyti sutartį metams ir dalyvauti po grupinėje parodoje „Languages of Art“ – Galleria 360 Florencijoje.

Toje parodoje dalyvaus 5–6 menininkai. Bus kuriamas dokumentinis filmas, ir man teks organizuoti „Master“ klasę parodos atidarymo metu. Kiekvienas menininkas svajoja Italijoje suorganizuoti savo parodą. Galerija mane išsirinko juos atstovauti visus metus, dalyvauti keliose grupinėse parodose ir pažadėjo suorganizuoti personalinę parodą, kai aš būsiu pasirengęs. Buvau įvardintas kaip labai įdomaus stiliaus ir spalvų meistras.

Dalyvauju „International ART Symposium Sculpture Penza 2014“. Mėnesį laiko kursiu ir dirbsiu Rusijoje. Man tai yra taip pat didžiulis iššūkis. Dalyvauja 17 skulptorių ir 16 tapytojų iš viso pasaulio. Atranka buvo labai didžiulė – ten papulti yra sunku ir reikšminga. Iš viso pasaulio į simpoziumą suvažiuoja menotyrininkai, galerininkai ir meno ekspertai. Būsiu savo „meno laive“, kuriame dalyvaus tik profesionalai ir meno žinovai iš viso pasaulio. Tai rimtas iššūkis ir atsakomybė. Šiame simpoziume lietuviai dar nėra dalyvavę. Labai smagu, įdomu ir aktualu būti su geriausiais pasaulio menininkais – tada gali jausti tikrą meno pulsą, meno tendencijas ir perspektyvas. Tokių simpoziumų metu labai aiškiai suvoki savo „aš“, kokiam lygyje esi ir kuri, ar tavo menas tikrai vertas didžiausių ir garsiausių pasaulio galerijų, ar esi tuo pačiu ir moralškai pasiruošęs atstovauti savo šalį ir, svarbiausia, savo šeimą. Na, o mano šeima, tai ir yra visa Lietuva – trys sūnūs: Ažuolas, Perkūnas ir Vėjas.

Šiuo metu New Yorke turiu savo atstovę – menotyrininkę Loreta Sprangauskaitę. Ji padeda rūpintis būsimų parodų New Yorke reikalais. Tai ir yra tokie didieji, o gal mažieji, mano gyvenimo planai šioms metams.

Didžiausi planai šioms metams – baigti kurti pradėtus paveikslus. Esu sukūręs paveikslą „Saulės Mūšis – Vytenis Žemaičių Kunigaikštis“. Šis paveikslas turi pratęsimą. Paveikslas susideda iš dviejų dalių. Viena dalis buvo eksponuota Radvilų rūmuose tarptautinėje parodoje ir Nidoje, mano solinėje parodoje. Tačiau kitas paveikslas, kurio dydis apie 6 metrus, yra tikrai eskuose... Šiais metais aš noriu baigti kurti šį paveikslą.

Taigi, manau, yra laikas kurti meką ir laikas skaičiuoti pinigus.

Po St. Peterburgo skliautais St. Peterburgo lietuviai organizuoja kultūros popietes

St. Peterburgo, Floridos, Lietuvių klubo kultūros būrelio pirmininkė Angelė Karnienė ir nuolat klubo popietėse talkinantis Mečys Šilkaitis po klubo pietų ir „Žinių iš Lietuvos“ organizuoja M. Šilkaičio įrašytų koncertų ar įdomesnių Lietuvos programų DVD peržiūrą.

Porą savaitių jau džiaugiamės puikiomis programomis. Gegužės 11-osios popietėje matėme iškilių Lietuvos solistų koncertą, skirtą motinoms.

Gegužės 18-osios popietėje kartu su tūkstantine vilniečių minia „dalyvavome“ šventiniame koncerte, pagerbiančiame 80-ąjį jubiliejų švenčiantį kompozitorių Algimantą Raudonikį.

Klubo salėje skambėjo kompozitoriaus itin populiaros ir mums gerai žinomos dainos: „Tėvynė“, „Lauksiu tavęs ateinant“, „Švelnumas“, „Laiškas motinai“, „Kur balti keliai“, „Dar širdyje ne sutema“, „Jau vaikystė nuskambėjo“ ir labiausiai žinoma daina „Lauksiu tavęs ateinant – raudona rožė“. Būdingi kompozitoriaus dainų bruožai – melodingumas, paprastumas, lyrizmas, optimizmas, glaudus ryšys su klasikinėmis tradicijomis. Klausantis solistų atliekamų dainų salėje buvo juntama užsisvajojusių klausytojų nuotaika.

Kai Floridos saulutė ridinėja po dangų ir termometras kyta aukštyn, labai smagu po gardžių pietų, muzikos apsuptiems, pabendrauti su draugais vėsioje klubo salėje.

Tautiečiai pagerbė garbaus amžiaus sukaktuvinius

Matui Čyviui – 98

Gegužės 4 d. St. Peterburgo lietuviai pagerbė kun. dr. Matą Čyva, švenčiantį 98-ąjį gimtadienį. Visų gerbiamas ir mylimas dvasininkas kun. M. Čyvas kiekvieną sekmadienį atvyksta pietų į Lietuvių klubą, yra dažnai matomas lietuvių organizacijų susirinkimuose. Jis yra Lietuvių Bendruomenės St. Peterburgo apylinkės bei Lietuvos Dukterų draugijos St. Peterburgo skyriaus dvasios vadas.

Albinui Karniui – 91

Gegužės 11-ąją šventėme Motinos dieną. Po programos pirmininkė Vida Meiluvienė visiems pranešė, kad šiandien Albinas Karnius, vienas iš Lietuvių klubo steigėjų, švenčia 91-ąjį gimtadienį. Klubo valdybos atstovai ir dainininkės įteikė gėlių ir apibėrė A. Karnių sveikinimo bučiniiais.

Veronikai Pleskienei – 101

Gegužės 18 d. prieš pietus susirinkusieji giedojo „Ilgiausių ir sveikiausių metų“ ilgametei Lietuvių klubo narei Veronikai Pleskienei, švenčiančiai 101-ąjį gimtadienį. Kėlėme šampano taures, sveikinome ir džiaugėmės jos guviu dalyvavimu. Apdovanota gėlėmis ir sukaktuvių tortu, solenizantė šnekučiavosi su į ilgą eilę išsirikiavusiais sveikinančiais.

Kas gali būti maloniau, kaip kad sukaktuvių šventimas tarp savo Lietuvių klubo šeimos narių! Sveikiname visus sukaktuvinius!

Parengta pagal „Lietuvos žinios“, Nr. 454.

– Ačiū Jums už nepaprastai nuoširdų ir išsamų interviu. Su didžiausiu nekantrumu lauksime Jūsų parodų jau šį rudenį New Yorke.

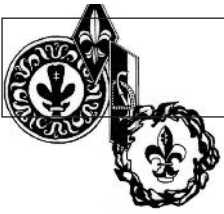
Jeigu neturėjote galimybės apsilankyti šioje parodoje, menininko A. Šlipavičiaus paveikslus galite pamatyti apsilankę menininko interneto svetainėje www.slipas.com.

###

Dailininkas Šlipas yra laikomas tarpdisciplininio meno pradininku Lietuvoje. Jo ir kino režisieriaus Artūro „Baro“ Baryso įkurta grupė „Ir Visa Tai Kas Yra Gražu Yra Gražu“ („I.V.T.K.Y.G.Y.G.“) savo pasirodymuose sujungia dailę, muziką ir vizualinius menus. Savo personalines parodas dailininkas yra surengęs Lietuvos, New Yorko, Berlyno, Lvovo, Leono ir Maskvos galerijose. Menininko biografija yra spalvinga. Joje ir 1987 m. pasaulinio susidomėjimo sulaukęs tapybos – muzikos projektas „Haruspicija“ (1990 m. transliuotas Italijos televizijoje), teigiamos muzikinio žurnalo „Rolling

Stone“ recenzijos, 30 personalinių parodų, dalyvavimas daugelyje grupinių parodų ir projektų. 1990–2000 m. tapybos – muzikos projektas „Lethe“ (Šlipas ir V. Labutis – muzika, tapyba – Šlipas, plokštelės dailininkas ir iniciatorius Šlipas) susilaukė tarptautinio pripažinimo. Pagal šį projektą buvo sukurtas animacinis filmas, kurį rėmė Lietuvos kultūros ministerija. 2010 m. virtualioje Anglijos meno erdvėje „Saatchi Gallery“ – autoportretas (aliejus, tapyba) pateko į 2010 metų geriausių pasaulio paveikslų 50-uką. 2006–2010 m. Šlipas sukūrė netradicinį postmodernistinį paveikslą – objektą „Žalgiris In Memoria“, skirtą paminėti 600 metų pergalės jubiliejų. Šio paveikslas aukštis siekia 6,50 m, o plotis – 3,50 m. Paveiksle įmontuoti du netradicinio formato vitražai.

Menininkas gyvena netoli Vilniaus – Rudaminoje. O savo trijų-penkių metro paveikslus tapo sodyboje prie Žaliųjų ežerų. Jis savo mūza laiko žmoną Arūnę, su kuria kartu jau trisdešimt metų ir augina tris sūnus: Ažuolą, Perkūną ir Vėją.

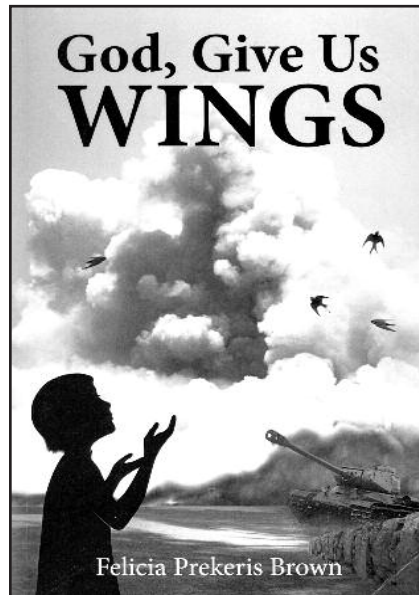

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Felicia Prekeris Brown

Los Angeles „Gražinietės“ ruošia susitikimą su rašytoja Felicia Prekeris Brown

Neseniai pasirodė įdomi knyga anglų kalba, kurioje atpasakojami jaunos lietuvaitės pergyvenimai Antrojo pasaulinio karo ir pokario metu. Tai Felicia Prekeris Brown knyga „God, Give Us Wings“ („Dieve, duok mums sparnus“). Autorė aprašo, kaip ji ir jos šeima bėgo iš Lietuvos, norėdami išvengti trėmimo į Sibirą, koks buvo jų gyvenimas vadinamose „dypukų“ stovyklose Vokietijoje, kol jie išvyko pirma į Angliją, o po to pasiekė Ameriką. Knygos autorė Felicia Prekeris Brown šiuo metu gyvena Kalifornijoje. Gegužės mėnesio „Draugas News“ išspausdino išsamų pasikalbėjimą su ja.

Autorės tėvelis Felicijonas Prekeris buvo lietuvis skautas (‘skautininkas’). Jis dalyvavo lietuvių skautų veikloje Lietuvoje, Europoje ir Amerikoje. Lietuvių skaučių veteranų grupė Los Angeles, Kalifornijoje – „Gražinietės“ – planuoja susitikimą su autore Felicia Prekeris Brown kartu su jos knygos pristatymu. Toks knygos ir autorės susitikimo vakarėlis bus žiniečių geras darbelis – pagal seną skaučių tradiciją. „Gražinietės“ telkia lėšas lietuvių skautų ir skaučių veiklai remti ir užsiima įvairia savanoriška veikla, surišta su lietuviais skautais Los Angeles mieste. Susitikimo vakarėlis su autore Felicia Prekeris Brown planuojamas rugsėjo 7-tą dieną, Los Angeles lietuvių parapijoje. „Gražiniečių“ vadovybę šiuo metu sudaro: Sigutė Mikutaitis Miller, Elytė Wright, Ina Petokas ir Jūratė Sepikas. Audra Reivydas yra „pareigūnė emeritė“.

Los Angeles lietuvių skaučių veteranės – „Gražinietės“, 2014 m. vasario mėn.
Inos Petokienės nuotr.

Skautai ir pirmoji pagalba

Nelaimės atveju pirmoji pagalba gali būti labai reikalinga. Kasmet Čikagos lietuvių skautų „Lituanicos“ tuntas suorganizuoja skautams/skautėms Pirmosios pagalbos kursą. Šis kursas ne tik paruošia skautus ar skaites nelaimės atveju padėti artimui, bet taip pat jie atlieka dalį savo skautiškos programos.

Šiais metais kursuose dalyvavo skautai ir skautės iš „Lituanicos“, „Nerijos“ ir „Aušros Vartų/Kernavės“ tuntų. Kursams vadovavo sesės Shirley Ambutienė, Laura Burokienė su drauge ir Lemonto miesto gaisrininkų skyrius.

Šių metų Rako stovyklos slaugė ps. fil. Julija Deuschle ir kursų organizatorius ps. fil. Linas Paužuolis

Kursų vadovės: s. fil Shirley Ambutienė su drauge ir vyr. sk. vsl. Laura Burokienė

Lemonto gaisrininkas moko, kaip atlikti dirbtinį kvėpavimą
v.s. fil. Roberto Vito nuotraukos

Skautai mokosi buriuoti

„Nerijos“ ir „Lituanica“ jūrų skautai Eglė ir Erikas Keturakiai kartu su vadovais ruošiasi iškylai „Sail Rakas“. Išplaukę iš Čikagos uosto, apiplaukė miesto vandens saugyklą ir plaukė tolyn link Michigano valstijos, pakeliui sutikdami per 20 kitų burlaivių bei vieną katamaraną. Praplaukę 6 jūrmyles apsisukome ir sėkmingai grįžome atgal, atlikę dešimtadalį ežero perplaukimo kelionės. Rytų vėjas buvo mums palankus. Buriavimo sueigos tęsiasi kas savaitgalį iki pat iškylas „Sail Rakas“, kuri įvyks liepos mėnesį.

J.b. Viliaus Dundzilos info ir nuotr.

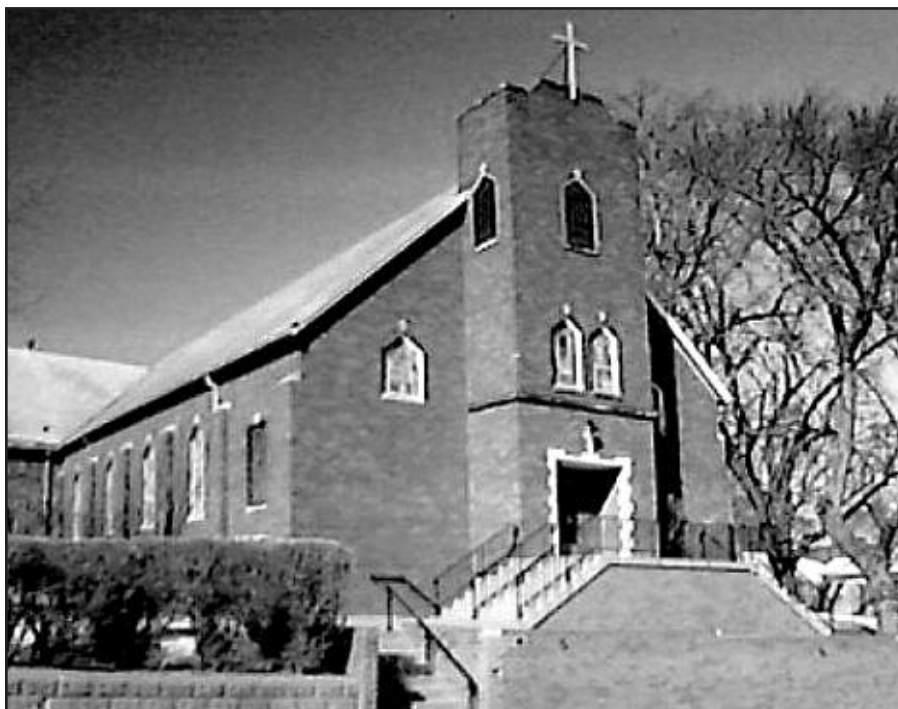

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio.

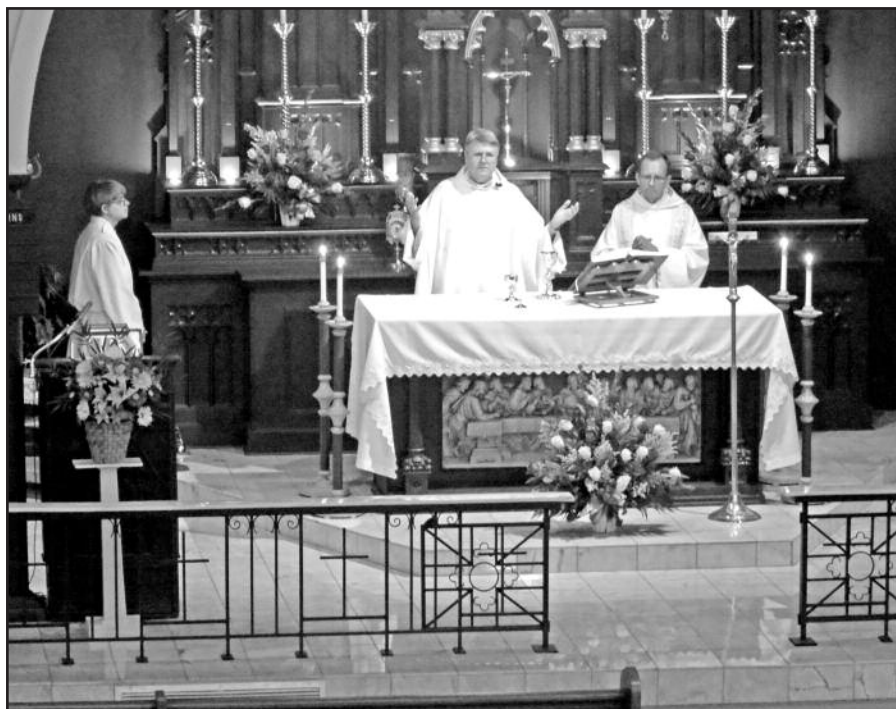
Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Šv. Antano bažnyčia

B. Prišmantienės nuotr. Penktadienio lietuviškos Mišios su prel. E. Putrimu.

D. Sudavičiaus nuotr.

Kas šiandien kankina Omaha lietuvius

Atkelta iš 1 psl.

Graži ir turtinga OLB istorija, sukurta mūsų pačių rankomis. Kiekvieną sekmadienį mes pradėdame kartu – šv. Mišiomis savo lietuviškoje bažnyčioje. Na, o po Mišių visi kartu ir vėl toliau dirbome lietuviškos labui. Jeigu jus domina Omaha lietuvių gyvavimo istorija, plačiau paskaitykite: <http://omahoslfb.blogspot.com/2011/02/musu-bendruomenes-istorija.html>

Beje, su liūdesiu šiandien čia turime įrašyti ir dar vieną įvykį: š. m. birželio 15 d. nutrauktos sekmadieninės Mišios Omahos lietuvių Šv. Antano parapijoje. Štai kodėl aš čia kalbu būtuojau laiku.

Paskutiniais metais kiekvieną sekmadienį nepatingėdavau suskaičiuoti, kiek gi tų parapijiečių dar čia susirenka. Ir ką gi, labai retai kada jų buvo mažiau nei 60, įskaitant choro „Rambynas“ narius, kurie čia giedojo kiekvieną sekmadienį. Rodos, lyg ir nemažas būrys, o pasirodo – negana...

Omahos arkivyskupas Joseph Lucas sako, jog neuždaro bažnyčios, o tiesiog sujungia parapiją su Šv. Petro ir Povilo. Šv. Petro ir Povilo parapija ir toliau rūpinsis lietuvių kultūrinio ir tautinio palikimu, mat neužtenka kunigų. Tik kažin ar čia „šuo pakastas“?

Tiesa, kunigas Jindra jau kurį laiką aptarnavo abi šias bažnyčias: Šv. Antano bei Šv. Petro ir Povilo. Pamėgome jį už supratimą ir su pagarba vadiname „mūsų“ kunigu. Norėtusi, kad taip ir liktų dar ilgai, bet, deja...

Paskutinysis paskirtas Šv. Antano parapijai kunigas buvo Petras Stravinskas, kuris „patvarkė“ mūsų parapijiečių santaupas ir išvyko. Ir kas žino, galbūt tik per neapsižiūrėjimą liko mums dar berods apie 60 tūkstančių. Bet, pasirodo, šito negana bažnyčiai išlaikyti.

Pirmieji lietuviai atvykėliai savo sunkiu prakaitu bažnyčią statė ir mokėjo skolas. Perėmus kunigavimą Juozui Jusevičiui dar buvo likę apie 30 tūkstančių skolas, bet mes visi kartu mokėjome ir taupėme pinigus, galvodami, kad jų turėtų užtekti tol, kol nors vienas lietuvis Omahoje bus... o štai dabar – Mišių sekmadieniais nebebus ir bažnyčia stovės tuščia... Dauguma iš mūsų niekada negalvojo, kad taip atsitiks.

Lietuvių parapijos bažnyčia Omahos lietuviui yra lyg priminimas, kas mes tokie esame ir iš kur mūsų šaknys, tarsi lietuviškos simbolis! Tai tarsi garantas, kad esi lietuvis, jei priklausai St. Anthony's parapijai. Tai tarsi lietuviškos žemės gabalėlis, kuris taip brangus ir mielas širdžiai. Rodos, kartą jį jau taip tvirtai laikėme savo rankose, bet kažkaip išslydo kartu su karu ir pokariu... Atgavome, bet dabar ir vėl

bandoma iš mūsų atimti...

Praėjusį savaitgalį buvo pasakyta, kad lietuviškos Mišios vyks paskutinį mėnesio sekmadienį Šv. Povilo ir Petro bažnyčioje. Bet jeigu jau vyks lietuviškos Mišios (nors mes seniai neturime lietuvių kunigo), tai kodėl ne lietuviškoje Šv. Antano bažnyčioje?

Kažin kur čia „šuo pakastas“?..

Dabar Omahos lietuviai gyvena viltimi. Ateitis viską parodys. Dar nenuleiskime rankų.

Šiandien parapijiečiai yra dėkingi Omaha Sister City pirmininkui Gediminui Murauskui už suorganizuotas lietuviškas Mišias, kurios vyko penktadienį, birželio 13 dieną. Tai jis pasirūpino, jis pakvietė prelatą Edmundą Putrimą iš Kanados. Jis suorganizavo mums ir pabendravimą prie kavutės po Mišių. Dalyvavo nemažai žmonių, nors laikas dirbantiesiems nebuvo labai patogus. Nuoširdus „ačiū“, Gediminai.

Šeštadienį Mišias atnašavo pats Omahos arkivyskupas George Joseph Lucas. Viskas buvo taip iškilminga, 6 kunigai, toks didelis dėmesys... Bažnyčios komitetas suorganizavo pietus su baltomis staltiesėmis, tačiau džiaugsmo žmonių akyse nesimatė. Atvirksčiai – buvo daugiau liūdesio ir nerimo.

– „Juk čia mano vaikai buvo krikštyti, čia mano ir mano vaikų vestuvės vyko“, – sako vienas.

– „Rodos, taip neseniai čia švenčiau savo bendro gyvenimo 50-metį“, – sako Regina ir Vytautas Arnauskai.

– „Iš čia mano tėveliai buvo palaidoti“, – prideda trečias.

Ne vieno akyse ašara sutvisko. Toks jausmas, jog esame apvogti, lyg kažko labai artimo netekę... Juk tiek metų sekmadienio rytais visi skubėjome į pa-

maldas. Ir ne vien tik į bažnyčią, bet po šv. Mišių į „Svetainę“ susitikti su senais draugais, sužinoti, kaip jiems sekasi, kaip jie gyvena. Daug metų čia sekmadieniais buvo dainuojama „Ilgiausių metų“ švenčiantiems gimtadienius, čia ragaudavome pyragų pagal naujus receptus, sužinodavome visas naujienas, kalbėdavome apie sergančiųjų sveikatą, dalijomės gyvenimo patirtimi, „spręsdavome“ lietuviškas problemas... Čia sekmadieniais visada skambėjo juokas. Visi ėjome, bėgome, skubėjome... o štai dabar jau nereikia... Liūdna tiek man, tiek kitiems. Aš čia tik 18 metų, o kaip jaučiasi tie, kurie ėjo į bažnyčią kiekvieną sekmadienį 60 ir daugiau metų?..

Juk per bažnyčią mus atrasdavo ir naujai atvykę. Pamenu, kartą paklausiau Pauliulių šeimos, kaip gi jie mus atrado. Jie čia atvyko iš Šiaulių universiteto į UNO bendram projektui metams ir įsijungė į mūsų bendruomenės gyvenimą.

– „Tiesiog atėjome į Šv. Antano bažnyčią susitikti lietuvių, – atsakė. – Čia gi lietuvių bažnyčia, tai čia turim rasti lietuvių“.

Bene didžiausią susirūpinimą dabar mums kelia mūsų, kaip bendruomenės, ateitis. Baiminamasi, kad išsiskirstys mūsų lietuviai po svetimas parapijas. Nutiks taip, kaip kad anksčiau jau buvo... O ir surinkti visus kartu bus ne taip paprasta, kadangi mūsų parapijiečiai yra vyresnio amžiaus ir daugelis nesinaudoja internetu. Kad ir sujungta bažnyčia su Šv. Petro ir Povilo, bet ne mūsų...

Ar būsime tvirti, ar išsilauksime kartu kaip bendruomenė? Tuo susirūpinę visi – tiek vyresni, tiek ir trečiabangiai. Dauguma vyresniųjų nusiteikę, kad su Mišių panaikinimu bus išardyta ir lietuvių bendruomenė. Bet jaunesni jį tai žiūri kiek optimistiškiau. Yra daug pavyzdžių, kai bendruomenės gyvuoja neturėdamos nei lietuviškų bažnyčių, nei salių susirinkimams. Štai Atlanta ir Kansas LB galėtų būti geri pavyzdžiai. Tiesa, jie turi nemažai trečiabangių, o mes mažai.

Sugebėsime ar ne? Tai priklausys nuo mūsų pačių, nuo OLB vadovų, nuo mūsų noro ir aktyvumo. Tad palinkėkime naujai valdybai, kuri bus renkama šį rudenį, nenuleisti rankų. Išmonės, noro, neišsenkančios energijos, gebėjimo mus visus išlaikyti kartu dar daug metų! Na, o visiems Omahos lietuviams palinkėkime būti ne pesimistais, o aktyviai atsileipti į naujos OLB valdybos šauksmą. Sveikatos visiems! Juk dar ne viskas prasta. Ir galvokime, kad neuždarama Omahos Šv. Antano bažnyčia, kad neišardoma Omahos lietuvių bendruomenė, o tiesiog sujungiamos parapijos ir tik laikinai nutraukiamos sekmadieninės Mišios... Nepraraskime vilties ir viskas bus gerai! Mano nuotaika vis dar optimistiška...

Šv. Antano parapijiečiai švenčia 75-erių metų parapijos sukaktį, 1982 m.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Užsieniečiai galės dalyvauti partijų veikloje

Vilnius (BNS) – Teisingumo ministerija siūlo, kad kitų Europos Sąjungos (ES) valstybių narių piliečiai galėtų būti Lietuvoje įregistruotos politinės partijos nariais, bet negalėtų dalyvauti tokių politinių partijų steigime.

Ministerija tokį įstatymo variantą teikia po to, kai Seimas grąžino tobulinti ankstesnes pataisas, kurios būtų leidusios užsieniečiams steigti partijas Lietuvoje.

Siūloma, kad pataisais įsigaliojtu nuo šių metų rugsėjo.

Panašias pataisus Vyriausybė Seimui jau buvo pateikusi ne tik šįmet balandį, bet ir pernai. Parlamentas joms vis nepritaria, nors Lietuva yra gavusi oficialų pranešimą dėl ES teisės pažeidimo procedūros. Pasak Europos

Komisijos, Lietuvos pilietybės neturintys asmenys, ketinantys tapti kandidatais vietos savivaldos ar Europos Parlamento rinkimuose, rinkimų procese atsiduria nepalankioje padėtyje, palyginti su kandidatais, kurie yra Lietuvos piliečiai.

„Įstatymo projektu siūloma Europos Sąjungos valstybės narių piliečiams, kurie nėra Lietuvos Respublikos piliečiai, netaikyti draudimo tapti politinės partijos nariais, todėl jie turėtų lygias galimybes kartu su Lietuvos piliečiais visapusiškai pasinaudoti savo teise dalyvauti politinėje veikloje ir rinkimų metu būti išrinkti į Europos Parlamentą arba vietos savivaldos tarybas“, – teigia Teisingumo ministerija.

Apie cheminį ginklų Baltijos jūroje

Vilnius (URM.lt) – Užsienio reikalų ministerijoje vyko diskusija „Baltijos jūroje paskandintas cheminis ginklas – projektai ir perspektyvos“. Renginys skirtas informuoti tikslią auditoriją apie naujausius Baltijos jūroje paskandinto cheminio ginklo tyrimus ir Lietuvos diplomatinės pastangas keliant šį klausimą tarptautinio bendradarbiavimo forumuose.

Renginį pasveikinęs užsienio reikalų viceministras Neris Germanas pastebėjo, kad dėl aktyvėjančios ūkinės veiklos Baltijos jūros dugne – dujų vamzdynų, elektros kabelių tiesimo, vėjo jėgainių statybų – jūroje paskandinto cheminio ginklo klausimas tampa vis aktualesnis. Todėl reikalingos tolesnės valstybės institucijų ir akademinės bendruomenės pastangos sprendžiant šią problemą.

Renginio dalyviai buvo informuoti apie Užsienio reikalų ministerijos

veiklą keliant jūroje paskandinto cheminio ginklo klausimą Jungtinėse Tautose, JT Cheminio ginklo uždraudimo organizacijoje ir regioniniuose Baltijos jūros forumuose. Svariausias šių iniciatyvų rezultatas – Lietuvos inicijuota Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliucija „Dėl bendradarbiavimo priemonių įvertinti ir didinti supratimą apie jūroje paskandintų cheminių šaudmenų keliamos taršos poveikį aplinkai“.

Įvairiais skaičiavimais Baltijos jūroje po Antrojo pasaulinio karo galėjo būti paskandinta apie 50 tūkst. tonų hitlerinei Vokietijai priklausiusio cheminio ginklo. Lietuvos mokslininkai aktyviai dalyvauja tarptautiniuose Baltijos jūros tyrimų projektuose, kurių metu nustatytos naujos šio ginklo skandinimo vietos, vertinama būklė, stebimas taršos poveikis aplinkai.

Britų laikraščiu – Lietuvos ambasadorės laiškas

Londonas (BNS) – Lietuvos ambasadorė Londone Asta Skaisgirytė-Liauškienė kreipėsi į kairiosios pakraipos britų laikraštį „The Guardian“, kritikuodama sprendimą priskirti Baltijos šalis prie naujos skilties apie posovietines šalis.

„Naujaisiais Rytai“ pavadinta skiltis laikraščio interneto svetainėje pradėta birželio 9 dieną. „The Guardian“ teigimu, ji apima „15 valstybių, kurios pakilo iš Sovietų Sąjungos pelenų“.

„Pirmiausia, paantraštė ‘Posovietinio pasaulio viduje’ pristatoma skaitytojams su buvusios Sovietų Sąjungos, kuriai tada priklausė Lietuva, didžiuliu žemėlapiu. Antra, ir svarbiausia, yra tai, kad jūsų idėja pristato buvusią sovietų erdvę kaip iš dalies vienodą regioną šiandien. Tai klaidinga ir neteisinga Lietuvos valstybės atžvilgiu“, – rašoma diplomatės laiške.

„Grynais faktų terminais esate teisūs – Lietuva buvo Sovietų Sąjungos dalis... Vis dėlto puikiai žinote, kad Lie-

tuvos žmonės nenusprendė jungtis prie SSRS. Sovietai brutaliai okupavo mano šalį 1940 ir 1944 metais“, – teigė Lietuvos ambasadorė.

Ji taip pat pažymėjo, kad Lietuva nužengė ilgą kelią nuo tamsių komunistinio valdymo dienų ir dabar yra gyva pilietinė visuomenė, tvirtai išsipareigojusi Vakarų vertybėms.

Ambasadorės laiško ištraukos skelbiamos laikraščio interneto svetainėje.

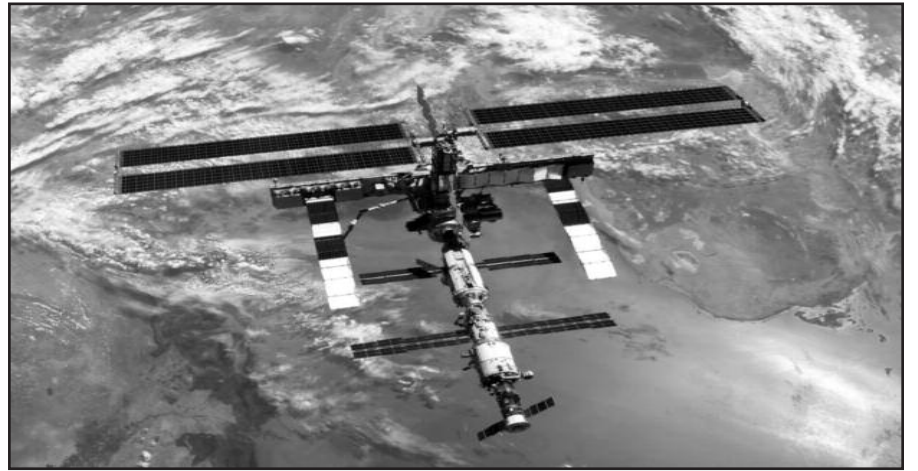
„The Guardian“ darbuotoja Judith Soal, kuri atsakinga už užsienio skiltis, teigė, kad tai yra analitinis rašinys, atskleidžiantis, kad Baltijos šalys neprisijungė prie Sovietų Sąjungos savo noru.

„Mes supratome, kad tai gali būti jautru ir diskutavome apie keblumus įtraukiant Baltijos šalis, tačiau to nepadarymas būtų buvęs retrospektyvus istorijos perrašymas“, – teigė laikraščio redaktorė.

Šarūno Mažeikos/BFL nuotr.

JAV neribos nuotrukų iš kosmoso

AFP/Scanpix nuotr.

Washingtonas (ELTA) – JAV prekybos departamentas panaikino suvaržymus, kuriais remiantis nekariams tikslams buvo draudžiama naudoti pernelyg detalias palydovinės žvalgybos nuotraukas.

Šio draudimo panaikinimas reiškia, kad tokios kompanijos kaip „Google“ ar „Bing“ savo vartotojams galės pasiūlyti itin detalius žemėlapius ir vaizdus. Anksčiau bendrovės privalėjo retušuoti iš palydovų darytas nuotraukas, jei jose buvo matomi mažesni kaip 50 cm dydžio objektai.

Amerikiečių „Digital Globe“ kompanijos atstovai netruko pasidžiaugti, kad dabar jie galės platinti fotografijas, kuriose iš kosmoso matomi vos 31 cm

dydžio daiktai. Įmonės pareigūnai informavo, kad rugpjūtį į orbitą bus paleistas naujasis „Worldview-3“ žvalgybinis palydovas, kurio darytose nuotraukose aiškiai matysis „pašto dėžutės ir kanalizacijos šulinių dangčiai“.

„Praeityje, norint užfiksuoti mažesnius nei 50 cm objektus teko vykdyti žvalgybinius skrydžius lėktuvu. Tai brangi, daug laiko reikalaujanti procedūra, kurią gali apriboti oro erdvės draudimai ir pavojingos sąlygos“, – sakė „Digital Globe“ vadovas Jeffrey Tarr.

Teisininkai susirūpinę, kad naujoji viešumo politika gali smogti „antruoju galu“, kuomet savo privatumu susirūpinę piliečiai ims teikti skundus.

Irako krizė: JAV ir Didžioji Britanija nesikiš

Washingtonas („Draugo“ info) – JAV valstybės sekretorius John Kerry neneigė bendradarbiavimo su Iranu scenarijaus sprendžiant Irako krizę, tačiau atmetė galimybę rengti bendrai koordinuojamą karinį atsaką prieš islamistų sukilėlius.

„Jie (iraniečiai) nėra visas atsakymas, tačiau jie gali būti viena iš svarbių svarstomų galimybių“, – sakė J. Kerry.

Pentagono pareigūnai pranešė vedantys tiesiogines derybas su Teheranu dėl situacijos Irake, tačiau tikino nesvarstantys karinio bendradarbiavimo. JAV prezidentas Barack Obama anksčiau skelbė neketinantis dislokuoti amerikiečių karių kovai su „Irako ir Levanto islamo valstybės“ (ISIL) kovotojais, tačiau pagrasino pradėti nepilotuojamų orlaivių atakas prieš islamistus.

Didžiosios Britanijos užsienio reikalų sekretorius William Hague pareiškė, kad ir Londonas karinėmis priemonėmis nepadės Irako vyriausybei ko-

voti su islamistais.

W. Haque nuomone, situacija Irake yra kelianti nerimą, tačiau Bagdado vyriausybei „tenka didžiulė atsakomybė“ perimti iniciatyvą į savo rankas.

Nepaisant to, W. Haque pažadėjo nepalikti Irako likimo valiai ir padėti humanitarinėmis priemonėmis bei suteikti ekspertines pagalbą „kovoje su terorizmu“.

„JAV greičiausiai turi geresnių priemonių ir pajėgumų vykdyti išorinę intervenciją nei Britanija, tačiau pabrėžiu – Irako saugumas ir politiniai lyderiai šiomis aplinkybėmis vaidina pirmąją vaidmenį“, – dėstė užsienio reikalų sekretorius, pridūręs, kad gauti parlamento pritarimą invazijai į Iraką būtų beveik neįmanoma po to, kai ši institucija atmetė oro smūgių galimybę Sirijoje 2013 metais.

Jis atmetė spekuliacijas, jog dabartinį islamistų sukilimą Irake iš dalies sukėlė JAV ir Britanijos invazija į šią šalį 2003 metais, kuomet buvo nuverstas diktatorius Sadam Husseins.

„Gazprom“ nutraukė dujų tiekimą Ukrainai

Vilnius (Bernardinai.lt) – Rusija nutraukė dujų tiekimą Ukrainai stiprėjant įtampai tarp šių dviejų valstybių. „Dujų tiekimas į Ukrainą buvo sumažintas iki nulio“, – teigė Ukrainos energetikos ministras Yuri Prodan.

Valstybės valdoma dujų milžinė „Gazprom“ teigė, kad Ukraina privalėjo sumokėti iš anksto už dujų tiekimą, nes Kijevas nesugebėjo atsiskaityti už milžinišką išsiskolinimą. „Nuo šiol Ukraina gaus dujas tik tada, kai už jas susimokės“, – teigiama įmonės pranešime.

„Gazprom“ prašė Ukrainai priklausiančios dujų įmonės „Naftogaz“

sumokėti 1,95 mlrd. dolerių iš 4,5 mlrd. skolos. Pasak „Naftogaz“, Ukraina turi dujų rezervą, kurio užteks iki gruodžio.

Nors Rusijos dujų milžinė teigė tęsianti dujų tiekimą Europai, jos vadovas Alexei Miller perspėjo, kad šiuo metu rizikinga tiekti dujas Europos Sąjungai per Ukrainą. Šiuo dujotiekiu į ES perduodama 15 proc. dujų.

Baltieji rūmai paragino Rusiją atnaujinti derybas su Ukraina ir teigė, kad ES pasiūlymas, jog Kijevas pirmadienį sumokėtų 1 mlrd. dolerių, o likusią sumą dalimis, yra protingas kompromisas.

VERSLO NAUJIENOS

Negali dirbti nuostolingai, kad gelbėtų kitus

Susisiekimo ministras Rimantas Sinkevičius teigia, kad „Lietuvos geležinkeliai“, pastaruoju metu nesutariantys su didžiausia šalies bendrove „Orlen Lietuva“, yra verslo siekianti organizacija, kuri, nors ir gali leisti į tam tikrus kompromisus, negali dirbti nuostolingai vien dėl to, kad būtų išgelbėta ant bankroto ribos atsidūrusi įmonė „Orlen Lietuva“.

„Lietuvos geležinkeliai“ ėjo į tam tikrą leistiną kompromisą, norėdami išlaikyti savo klientą 'Orlen Lietuva'. Tačiau 'Lietuvos geležinkeliai' yra pelno siekianti įmonė, vykdanči įvairius investicinius projektus, turinti gražinti nemenkas paskolas, todėl negali dirbti nuostolingai pati sau tam, kad išgelbėtų kitus", – po susitikimo su Prezidente Dalia Grybauskaite pirmadienį kalbėjo R. Sinkevičius.

Prieš savaitę „Lietuvos geležinkeliai“ pasiūlė „Orlen Lietuva“ gelbėtis papildomomis naftos perdirbimo galimybėmis.

AB „Lietuvos geležinkeliai“ žiniomis, naujas klientas Mažeikių bendrovei yra pateikęs siūlymą dėl naftos perdirbimo. Jei „Orlen Lietuva“ su nauju klientu pasirašytų sutartį ir ją įgyvendintų, „Lietuvos geležinkeliai“, savo ruožtu, sutiktų metams padidinti Mažeikių bendrovei siūlytą ir jos atmetą 12,9 proc. nuolaidą tarifui iki 16,4 proc. Taip pat būtų svarstoma galimybė atsiimti Vilniaus apygardos teismui pateiktą ieškinį dėl 9 mln. litų nepriemokos.

„Savo galimybių ribose sutinkame prisidėti prie Mažeikių bendrovės veiklos išsaugojimo, – teigia 'Lietuvos geležinkelių' generalinis direktorius Stasys Dailidka. – Esame įsitikinę, kad ne mažesnė logistikos paslaugų kaina, o papildomos naftos perdirbimo galimybės gali gelbėti sunkioje situacijoje esančią 'Orlen Lietuva' bendrovę. Jei mūsų pasiūlymas būtų įgyvendintas, svarstytu galimybę atsiimti praėjusią savaitę pateiktą ieškinį, dėl kurio šiuo metu yra areštuotas 'Orlen Lietuva' turtas“.

„Orlen Lietuvai“ taikomų tarifų sumažinimas 16,4 proc. Mažeikių bendrovei sudarytų papildomų nuolaidų už maždaug 35 mln. litų per metus.

ELTA

Kinta gyventojų požiūris į korupciją

Lietuvoje mažėja gyventojų, manančių, kad korupcija yra rimta valstybės problema, teigia Prezidentės Dalios Grybauskaitės patarėjas vidaus politikos klausimais Mindaugas Lingė. Taip D. Grybauskaitės atstovas įvertino Specialiųjų tyrimų tarnybos užsakymu atliktą tyrimą „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2014“.

„Prezidentūra buvo supažindinta su išankstiniais tyrimo duomenimis ir iš tiesų yra kuo pasidžiaugti“, – sakė M. Lingė. Pasak jo, kad korupcija yra labai rimta problema, šiuo metu mano 48 proc. gyventojų. 2011 m., kad korupcija yra rimta problema manė 67 proc. gyventojų.

Tyrime, anot Prezidentės patarėjo, korupcija vertinta trijuose lygmenyse – tarp gyventojų, verslininkų ir valstybės tarnautojų.

„Greičiau kinta požiūris tarp verslininkų ir valstybės tarnautojų. Tai iš tikrųjų yra labai svarbu, kadangi būtent šiose srityse, santykiuose tarp verslo ir valstybės tarnautojų buvo sudarytos sąlygos plisti stambesnei korupcijai“, – sakė jis.

M. Lingė priminė, kad Europos Komisija yra įvertinusi Lietuvos pažangą su stambiaja korupcija.

Pagal tyrimą nuo 64 proc. 2011 metais iki 35 proc. šiais metais sumažėjo manančių, kad korumpuoti yra teismai. Tokį vertinimą esą lėmė teismų atvirumas, teismų vadovų kaita, posėdžių įrašų atlikimas.

ELTA

Valiutų santykis (2014 metų birželio 17 d.)

1 USD (JAV doleris) – 2,55 LTL

1 EUR (euras) – 3,45 LTL

1 AUD (Australijos doleris) – 2,40 LTL

1 CAD (Kanados doleris) – 2,35 LTL

1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 4,33 LTL

1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,21 LTL

Lietuva konkurencingesnė už Latviją ir Čekiją

2014 metų Pasaulio ekonomikos forumo pristatytame „Europa 2020“ konkurencingumo indekse Lietuva užima 17 vietą ir lenkia Latviją bei Čekiją. Per metus Lietuva pakilo per tris pozicijas ir pasistūmėjo arčiau reitinge pirmaujančių Suomijos bei Švedijos.

Pasak VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ pranešimo, geriausiai Lietuva pasirodė verslo sąlygų ir verslininkystės kategorijoje bei informacinių technologijų ir IT infrastruktūros srityje, tačiau žymiai atsiliko nuo kitų Europos valstybių darbuotojų samdymo ir atleidimo sudėtingumo kategorijoje.

„Norėdami toliau sėkmingai kilti konkurencingumą ir sąlygas investuotojams vertinančiuose reitinguose privalome tobulinti sritis, kuriuose esame įvertinami prasčiausiai. Tiek Europos, tiek pasaulio reitinguose Lietuva ne pirmą kartą išsiskiria nelanksčiais darbo santykiais ir darbo rinkos poreikių neatitinkančiu profesiniu mokymu. Tai – sritys, kuriose proveržis yra reikalingiausias ir labiausiai prisidėtų prie Lietuvos konkurencingumo didinimo“, – komentuoja VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ generalinis direktorius Arvydas Arnašius.

Jo teigimu, neseniai priimtos administracinę darbo santykių našta mažinančios pataisos – pirmasis žingsnis didinant Lietuvos konkurencingumą. Tačiau norint išlaikyti konkurencingumą regione, Lietuvai būtina modernizuoti darbo santykius atsižvelgiant į šiandienos realybę ir pritaikyti teisinį reguliavimą prie lanksčios ir modernios darbo rinkos bei jos dalyvių poreikių.

Labiau suderinta teisinė aplinka būtų naudinga ne tik lankstumą vertinantiems darbuotojams ir darbdaviams, bet ir žymiai sumažintų šešėlinę darbo rinką taip padidinant valstybės surenkamus darbo jėgos mokesčius. Remiantis kitų Europos valstybių praktika, lankstesni darbo santykiai ir galimybė tartis dėl darbo sąlygų skatina darbuotojų bei darbdavių socialinį dialogą bei didina profesinių sąjungų vaidmenį.

Europos konkurencingumo indeksas vertina visų Europos valstybių konkurencingumą atsižvelgdamas į platų spektrą kriterijų nuo makroekonominės šalies situacijos iki sveikatos apsaugos, švietimo ir inovacijų.

ELTA

Rusija pristatys moderniausią ginkluotę

Prancūzijoje vykstančioje ginklų parodoje „Eurosatory 2014“ Rusija kartu su kitomis pasaulio valstybėmis pristatys savo pažangiausią ginkluotę. Valstybinės Rusijos ginklų eksportuotojos „Rosoboroneksport“ specialistai įsitikinę, kad didžiulio lankytojų susidomėjimo sulauks atnaujinta šarvuota pėstininkų kovos mašina „BMP-3“, taip pat priešraketinės ir priešlėktuvinės gynybos mobilūs kompleksai „Pantsyr-S1“, „Tor-M2E“ ir „Buk-M2E“. Parodoje bus demonstruojami atakos sraigtasparniai „Kamov Ka-52“, „Mil Mi-28HE“ ir „Mil Mi-35M“, taip pat transporto sraigtasparnis „Mil Mi-17“.

Rusijos ginklų gamintojai „Eurosatory 2014“ metu tikisi nemažai derybų dėl užsakymų su Pietryčių Azijos, Artimųjų Rytų, Šiaurės Afrikos ir Lotynų Amerikos šalimis.

ELTA

Lietuvoje bus „Formulės 2“ lenktynių trasa?

Vyriausybės kancleris Alminas Mačiulis priėmė vienos Didžiosios Britanijos kompanijos atstovus, besidominčius galimybe pagal paskirtį nebe-naudojamo Kazlų Rūdos karinio aerodromo teritorijoje įrengti „Formulės 2“ lenktynių trasą.

Potencialių investuotojų teigimu, tokio tipo trasa yra strateginis projektas regionui, nes ji gali būti naudojama ne tik lenktynių, bet ir kitokio pobūdžio renginių organizavimui ištisus metus.

„Lenktynių trasos įrengimas regione sukurtų daug darbo vietų, suteiktų stimulą turizmui, paskatintų infrastruktūros plėtrą – trasai reikėtų apdarnaujančio personalo, atvykėliams – viešbučių ir maitinimo įstaigų“, – teigė verslininkai. Pasak jų, trasos statyba užtruktų apie tris metus, o ją statytų Lietuvos įmonės.

Vyriausybės kancleris A. Mačiulis sveikino šią iniciatyvą, tačiau atkreipė dėmesį, kad pirmiausia vietos savivalda turi apsispręsti dėl aerodromo paskirties pakeitimo, o tada įvyktų viešas aukcionas, kurio metu potencialūs investuotojai lygiomis teisėmis konkuruotų dėl galimybės investuoti.

Sovietų armijai palikus Lietuvą, Kazlų Rūdos karinis aerodromas atiteko Krašto apsaugos ministerijai. Kadangi aerodromas pagal paskirtį nebe-naudojamas, ministerija prieš kelis metus jį perleido Turto bankui. Vietos tarybai patvirtinus aerodromo naudojimo paskirtį lenktynių trasai įrengti, Turto bankas galėtų skelbti viešą aukcioną investuotojams atrinkti.

Vyriausybės info

Parengė Vitalius Zaikauskas

KULINARIJA IR MES

Egzotiški patiekalai lietuviškam skrandžiui

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Birželio 18-toji – tarptautinė sushi diena

Tai tik dar kartą patvirtina, jog šis nacionalinis japonų patiekalas tapo viso pasaulio „nuosavybė“.

Sušis (angliškai sushi; japoniškai 寿司 arba 寿司, 鮭, 鮪, 寿し, すし) – saldžiu acto mišiniu pagardinti ryžiai su termiška neapdorotomis (žaliomis) jūros gėrybėmis (žuvimi); vieno kąsnio užkandėlė, patiekiamas susuktų ritinėlių forma. Sušis valgomas lazdelėmis; nedalijamas, nepjaustomas peiliu ir nesmeigiamas šakute, kad nebūtų išardytas.

Sušis Japonijoje anksčiau buvo žuvies konservavimo būdas. Išvalyta žalia žuvis buvo suspaudžiama tarp druskos sluoksnių ir prispaudžiama akmeniu. Sušis kaip patiekalas atsirado tarp Edo miestiečių ir savo laiku buvo „prasciokų“ valgis; jį valgė paprasti žmonės, dažniausiai imdami rankomis. Sušiu vis labiau išgalint įvairiuose sluoksniuose, jis pradėtas valgyti lazdelėmis, susiformavo sušio kultūra.

Seniausia ankstyvojo *nare-zushi* forma yra *funa-zushi*, pirmą kartą pagaminta daugiau nei prieš 1000 metų Japonijoje, Šigos prefektūroje. Manoma, kad šiuolaikinę sušių formą, vadinamą *nigiri-zushi*, XIX amžiaus pradžioje išrado sušių meistras Hanaya Yohei.

Sušis yra gaminamas iš ryžių, jūros produktų (rečiau – daržovių, kiaušinių) ir krienu vasabi. Karšti ryžiai (jie turi būti šiek tiek lipnūs) maišomi su ryžių actu ir trupučiu druskos, o tada kaip galima greičiau atvėsina. Jūros produktai naudojami labai švieži, dažniausiai termiška neapdoroti (žali). Kai kuriais atvejais naudojami ir kepti ar virti produktai (ungurys, krevetės, kiaušinis ir kt.). Suvyniojant actu ir kitais priedais pagardintus ryžius gautas ritinys supjaustomas apvaliais cilindriškais. Nors Vakarų restoranuose daugiau paplitę sušio rinkiniai, tikrasis sušis turi būti gaminamas prie kliento akių. Sušio meistras ne tik gamina, bet ir turi mokėti gražiai papasakoti apie kiekvieną gabaliuką, kurį gavęs klientas suvalgo ir pasako savo nuomonę. Labai svarbu, kad produktų rūšių būtų kuo daugiau. Prie sušio patiekiamas sojų padažas ir marinuotas imbieras, kuris užkandamas tarp atskirų gabalėlių, kad nesusipjautų skoniai.

Aš dievinu sušį. Skanus, sveikas, lengvas maistas. Kai susipažinau su šiuo japonų nacionaliniu patiekalu prieš ketvirtį amžiaus, restoranų, gaminančių sušius, Čikagoje tikrai nebuvo daug. Dabar padėtis drastiškai pasikeitė. Jų pasipylė kaip grybai po lietaus. Ne išimtis ir Lietuva.

Kaip nevadinsi, taip nepagadinsi...

Lankydamasis Vilniuje prieš porą metų, turėjau progos užsukti į knygų mugę. Ypač susidomėjau leidyklos „Obuolys“ paviljonu. Užėjau neatsitiktinai, mat norėjau susipažinti su ką tik pasirodžiusios kn. „Titaniko lietuviai“ autorėmis Vaida Lowell ir Gerda Butkuvienė. Mane užkalbino reklamos skyriaus vedėja Raminta Nagelytė. Pirmosios pažinties proga padovanojo savo pačios sudarytą knygą „Sushi nuo A iki Z: lengva, skanu ir paprasta“, sakydama: „Gal išėviamis irgi bus įdomu?“

Kalbėkime japoniškai su lietuviškomis galūnėmis!

Nors pats knygos pavadinimas „Sushi nuo A iki Z: lengva, skanu ir paprasta“ rašomas su tradiciniu „h“ raide, visas tekstas (įskaitant receptus) rašomi lietuviškai (pavyzdžiui „Sušių meistro žodis“, „Su-

šių istorija“, „Sušių gaminimas“). Tenepyksta mūsų išėviamis „kalbos žinovai“ – naudodami terminologiją, kurią pateikia knygos sudarytojai.

Tarptautinės suši dienos proga nutariau pakalbinti vieną iš šios knygos autorių, „Sushi Express“ restoranų tinklo vyriausiąjį sušių meistrą Vytautą Bukauską, gyvenantį Kaune.

– Įdomu, kada sušis atsirado Lietuvoje?

– Tiksliai negaliu pasakyti, bet maždaug prieš 15 metų. Tuomet sušių kainos buvo didžiulės ir ne kiekvienas galėjo jais pasimėgauti. Bet tai buvo iki tol, kol neatsidarė mūsų „Sushi Express“ restoranai. Mes pasiūlėm vartotojui kokybiškus ir skanius sušius už tikrai prieinamą kainą.

– Ar daug yra tokio tipo japoniškų ar korėjietiško restoranų Lietuvoje kaip Jūsų „Sushi Express“?

– 2009 m. greito maisto japoniškų patiekalų restoranai „Sushi Express“ tapo pirmuoju tokio tipo maitinimo tinklu mūsų šalyje. Dabar greito maisto sušius gaminančių restoranų atsiradę daug... beje, nemažai jų ir užsidarė.

– Žalia žuvis, imbieras... Ar priimtina lietuviškam skrandžiui? Ar konservatyvusis lietuvis noriai bando egzotiką, šiuo atveju – sušius?

– Prieš penkiolika metų pasakyčiau, kad ne. Dabar – taip...

– Ar neatbaido žmonių pagaliukai?

– Neatbaido. Jei nesiseka valgyti su pagaliukais, klientai bando valgyti rankom arba paprašo šakutės. Dabar didesnę dalis klientų moka valgyti su pagaliukais.

Sušiai – lietuviu namuose?

Sušiai ne tik skanus, bet ir sveikas patiekalas. Šis lengvas, skrandžio neapkraunantis maistas suteikia daug energijos. Termiška neapdorotoje žuvyje gausu vitaminų ir mineralinių medžiagų.

Mane suintrigavo minėtos knygos viršelis, kur kartu su trispalve atspausdinta pastaba „Visi receptai išbandyti ir pagaminti Lietuvoje“.

– Kaip gimė mintis kartu su Raminta Nagelyte sudaryti pirmąją sušių receptų knygą lietuvių kalba?

– Atsidarius pirmam „Sushi Express“ restoranui Kaune ir sulaukus vis didejančio klientų susidomėjimo ir pageidavimų, įsteigėm antrąjį restoraną Vilniuje, po to ir trečiąjį. Dabar jų visoje Lietuvoje yra šeši. Restorano klientai vis klausinėjo, kaip pasigaminti sušius namų sąlygomis. Todėl „Sushi Express“ ir kilo mintis savininkams sudaryti pirmą sušių receptų knygą. Mano, kaip vyriausiojo sušių meistro, darbas buvo atrinkti lengvai gaminamus sušius. Tačiau knygoje galima rasti ir karštųjų patiekalų bei salotų ir net desertų.

– Gal knyga „Sushi nuo A iki Z: lengva, skanu ir paprasta“ tapo jau bestseleriu?

Bestseleriu ji netapo, bet apie metus buvo pirmam penketuke perkamiausių knygų.

– Ar teko susidurti su terminologijos problemomis? – Teko konsultuotis su kalbininkais.

Sušiai – tai maistas, menas ir savotiška filosofija

Taip tvirtino mano pašnekovas Vytautas. Maistas todėl, kad galime juos tiesiog valgyti ir mėgautis skirtingais gabalėliais. Menas, nes žmonės pirmiausia valgo akimis ir tik paskui pajunta visą skonių derinį. Sušių meistrai – menininkai, kurie kuria gamindami, į maistą įdėdami dalį širdies.

– Kokiu būdu Jūs, Vytautai, pamėgote sušius?

– Atsitiktinai pamačiau skelbimą laikraštyje, kuriame naujai atidaromam japoniškų patiekalų restoranui reikalingi virėjai dirbti prie karštųjų patiekalų. Man pasidarė įdomu ir pabandžiau. Restorane sušiai buvo tarsi „atskira zona“. Kaip naujokui restorano meistrai pagamino man paragavimui sušį. Jie tarė: „Ar patiks sušiai gali sužinoti tik jų paragavęs. Jei patiks, tai tu valgysi juos ir negalėsi sustoti“. Tai buvo mano pirmoji pažintis su sušiais. Toliau viskas rutuliojosi gan greitai. Mane pradėjo mokyti kaip juos gaminti. Japonijoje, deja, man neteko stažuotis, tačiau svajoju ten kada nors apsilankyti.

– Kaip atrinkote receptus knygai?

– Receptus atrinkinėčiau pagal mūsų restorano perkamiausius ir labiausiai klientų vertinamus sušius.

– Ar sušių gamybą labai riboja Lietuvos sąlygos?

– Nors Lietuva yra jūrinė valstybė, tačiau jūros gėrybių ir šviežios žuvies, tinkančių sušių gamybai, beveik nėra. Didelę dalį produktų tenka vežtis iš kitų šalių arba ieškoti tiekėjų, kurie gali juos atvežti. Deja, tai dažniausiai būna šaldyta produkcija.

– O ar lietuviškos moterys savo virtuvėse noriai gamina sušius?

– Mūsų restoranai organizuoja sušių gamintojų pamokėles. Dažniausi jų dalyviai būna moterys. Manau, lietuviškos moterys noriai gamina sušius savo namuose. Ne tik gamina, bet ir valgo.

– Kas yra Jūsų knygos pirkėjai ir restorano lankytojai?

– Mūsų restorano lankytojai yra įvairaus amžiaus ir socialinės padėties žmonės – pradedant moksleiviais, baigiant garbaus amžiaus žmonėmis. Tačiau pasakysiu, jog daugiausia lankosi moterys, besirūpinančios savo sveikata ir išvaizda. Sušiai yra vienas sveikiausių patiekalų. Manau, kad tarp mūsų knygos skaitytojų taip pat vyrauja moterys, nes dažniausiai būtent jos skaito receptų knygas.

– Koks Jūsų labiausiai – o tuo pačiu ir mažiausiai – mėgstamas sušis?

– Negaliu išskirti labiausiai mėgstamo ar nemėgstamo. Man patinka visi mūsų gaminami sušiai.

– O namuose juos irgi gaminate?

– Sušius matau tik darbo vietoje.

Ką gi, „lietuviškas sušis“ gal ir neblogai, bet aš vis dėlto renkuosi autentišką virtuvę, kurioje naudojama šviežia ir kokybiška žuvis, o tokių yra ne tik Japonijoje...

„Sushi Express“ virtuvėje Kaune verda darbas.

Nei Kongreso stenogramose, nei gana staigiai atsiradusios PLS valdybos diskusijose negalima aptikti tiesioginių įrodymų, kodėl apsispręsta dėl tokios sudėties, kuri vienijo su Lietuvos oficialiais sluoksniais susijusius veikėjus ir diasporos lyderius. Istorikas gali svarstyti, kiek tai buvo susiję su A. Smetonos režimo pastangomis kurti lietuvių pasaulį kontroliuojančią struktūrą. Tokia prielaida nesunkiai rastų ir motyvus, ir įrodymus. Galima aiškintis, kiek tokia sąjungos valdybos sudėtis išreiškė sąmoningai ir idealistiškai prisiimamą misiją, besiremiančią Lietuvos valstybės pareigą diasporai. Tačiau svarbesniu atrodo kitas klausimas. Kiek *Pasaulio lietuvių sąjunga* buvo suvokiama kaip diasporą vienijanti organizacija, o kiek kaip diasporą ir Lietuvos lietuvius į viena jungiantis tinklas? Ar sąmoningai, ar spontaniškai, per daug nereflektuojant praktinio-organizacinio veiksmo prasmės, taip kuriama globali institucija rodė stiprėjančią diasporinės tautos savivoką, kuri ir Lietuvos lietuvius vertė bent retsykais save suvokti kaip pasaulio lietuvius. Tauta visame pasaulyje su savo protėvių pažadėtoje žemėje stiprėjančia nepriklausoma valstybe, kuri siekia rūpintis ne tik teritorine bendruomene ir politine tauta, tačiau išsipareigoja prieš visus lietuvius visame pasaulyje? Dėl to lietuvių pasaulio ir PLS centras neabejotinai turi būti Lietuvoje, Lietuvos Respublikos sostinėje. Tai ir buvo įtvirtinta Sąjungos statuto 2-me straipsnyje.³⁵⁵

Yra labai daug argumentų, kurie leistų teigti, kad būtent šis tautos stiprybės vaizdinys plevono lietuvių šviesuomenės galvose ir vertė stipriai plakti širdis. Anos epochos lietuviai dar nebuvo tragiško likimo pripratinti prie beprasmių žodžių ir nieko neįpareigojančių planų. Tie liūdni įgūdžiai Lietuvoje bus įdiegti per sovietų okupacijos dešimtmečius.

PLS laikinoji valdyba paruošė statuto projektą. Jame labai aiškiai išdėstytos svarbiausios intencijos, kurių uždavinys įveikiant partinius, politinius, pasaulėžiūrinius skirtumus ir geografinius atstumus, sukurti *organizacijų sąjungą* (4 str.), kurios nariams galiotų nepakeičiamas principas – *būti lojaliais gyvenamosios šalies vyriausybei ir įstatymams* (6 str.). Statutas numatė tripakopę PLS valdymo sandarą: Suvažiavimą, Tarybą ir Valdybą. Suvažiavimui buvo suteikiamas išskirtinis, simbolinis vaidmuo, kuris lyg atkartotų (kas penkeri metai) Pasaulio lietuvių kongreso sėkmes ir mobilizuojantį aidą. Numatomi suvažiavimo sudėties ir atstovavimo principai išduoda čia jau aptartą Lietuvos lietuvių, kaip svarbiosios diasporinės tautos dalies, intenciją. Lietuvai besąlygiškai skiriama 1/3 vietų. Kaip jos turėjo būti užpildomos – neaišku. Kitas trečdalis vietų turėjo priklausyti Amerikos lietuvių diasporos atstovams, o likusios vietos – kitų kraštų lietuvių delegatams.

PLS Tarybą turėjo sudaryti 30 narių. Narių skaičius priklausė nuo siekimo, kad būtų bent po 1 atstovą iš kiekvienos šalies, kurioje yra daugiau kaip 10 000 lietuvių išėivių. Ji privalėjo rinktis kasmet. Statutas numatė 7 narių ir 5 kandidatų Valdybą, kuri renkama PLS Tarybos. O jau tada, laikantis nusistovėjusių laisvanoriškų aso-

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

117

Vienas iš gausių banketų prezidento antano smetonos garbei 1941 m. pavasarį

ciacijų tradicijos, Valdyba turėjo rinkti pirmininką, du pavaduotojus, sekretorių, išdinininką. Buvo numatoma alga pirmininkui ir administracijai.

PLS buvo idealistinė bręstančios tautos sąmonėjimo ir lietuvių pasaulio integralumo siekiamybė. Ji taip pat buvo organizacinė fikcija, kurios projekto detalės liudijai apie kolektyvinės vaizduotės ir vizionieriškumo lygį, kalbėjo apie didelį laisvos Lietuvos elito kūrybinį pajėgumą. Būtent dėl to ir norisi jos projektą vadinti idealistiniu. Ne dėl to, kad sumanymas nebūtų radęs vietos priekaištams, alternatyvoms, abejonėms, skepsiui ir kritikai, bet dėl to, kad jam nebuvo duota laiko tapti tikrove, patikrinti sumanymo vaisingumą ir prasmę. Pačiai Lietuvos Respublikai buvo likę tik keli laisvės metai. Todėl čia svarbu įvertinti PLS projektą fiktyvioje galimos raidos perspektyvoje.

13-asis Statuto straipsnis įžvalgiai numatė, kad

Visuose kraštuose, kur tik lietuviai turi savo organizacijų, kurias PLS provincijos. PLS centrui sutikus, provincija gali būti įkurta ir tokiame krašte, kur bus bent viena lietuvių organizacija.

Tai reikė, kad visuomeninio gyvenimo ir lyderystės įgūdžius įgiję lietuviai anuomet puikiausiai suprato, kad tiesioginė, asmeninė narystė tokioje sąjungoje nėra nei protinga, nei geistina. O daugiapakopė saviorganizacijos struktūra yra vienintelis prasmingas kelias. Tik taip individuali laisvė ir iniciatyva susiderina su *žaliuojančios žolės* judėjimo logika. Svarbiausia, kad skirtingos ideologinės srovės gali ugdytis konkurencijos per bendradarbiavimą skonį, kad gali atrasti sąlyčio taškus svarbiausių tautos gyvasties visame pasaulyje klausimų svarstybose.

Statutas teigė principą, kad į *...PLS provinciją gali dėtis visų*

krypčių lietuvių draugijos, būtent: mokslo, meno, religijos, ekonomijos, politikos klubai, ar kitokių tikslų siekiančios organizacijos, tiek atskiros draugijos ar bendrovės, tiek centrinių organizacijų skyriai ar kuopos, jeigu tik tos organizacijos laikosi Nepriklausomos Lietuvos valstybės ir savaimingos lietuvių tautos kultūros.

Įžvalgiai atrodo ir Statuto numatytas JAV lietuvių diasporos galimas padalinimas į dvi *Amerikos Rytų ir Vakarų provincijas*. JAV lietuvių gausa ir išsibarstymo plotai buvo labai dideli, o pariteto principas čia prarado realistinę prasmę. 16-asis straipsnis paaiškino šią amerikiečių diasporos geografiją:

*Rytų provincijos centras yra New Yorke-Brooklyne [Bruklinas]; Vakarų provincijos centras – Chicagoje. Prie Vakarų provincijos dedasi Illinois, Wisconsin, Indiana, Michigan, Ohio, taip pat visų kitų valstybių ir vakarus ir į pietus nuo Illinois lietuvių organizacijos (...). Abiejų provincijų Centro valdybos sudaro vieną bendrą Vykdomąją Amerikos lietuvių komitetą, kuris renkasi kasmet ne vėliau kaip gegužės mėn., o prireikus ir dažniau.*³⁵⁶

Pasaulinės lietuvių organizacijos projektavimo darbai užsitiesė. Jie ir negalėjo būti spartesni, nes šimtai šio kilnaus veiksmo dalyvių turėjo

patys svarstyti, apsispręsti, paskelbti, sutarti. Tokios sandaros organizacinis tinklas iš prigimties negalėjo būti administruojamas, profesionalizuojamas pagal Lietuvos valdininkų ar net diplomatinės tarnybos autoritetų įsakymus. Tad šiandien istorikai gali pasakyti, kad sumanytojų idėjos nebuvo patikrintos savaime tikrovės permainų sraute. Karo tragedija sumalė visas šias idėjas ir jau pradėtus organizacinius darbus į vieną chaotišką masę. Tačiau tuo pat metu pokario nuotykių parodyd, kaip iš šios riogsančios skeveldrų krūvos augo nauja lietuvių diasporos išmintis ir valia.

355. Pasaulio lietuvių sąjungos statusas. In: *Lietuvos Respublikos emigracijos politika 1920–1940 m.*: dokumentų rinkinys, p. 237

356. Ten pat, p. 239.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

SMILGA 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929
 EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
 ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
 LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
 KUNIGAİKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
 RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
 ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
 EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
 BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
 WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450
 BOČIU MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Bendoraitį, kunigą ir daktarą, Amazonėj prieš 41 metus aplankius – 6

Nepaprasto žmogaus stebinantys darbai: • išgelbėti indėnai • pirmas darželis jų vaikams • sustabdytos epidemijos • sumažintas vaikų mirtingumas per pusę • įsteigta radijo stotis • pastatytos net dvi ligoninės... ir tai dar ne viskas

Dr. Bendoraičio motinos ir vaikų ligoninė pradėta statyti 1983 m., dar Bendoraičiui skersai upės, Brazilijoj gyvenant. Guayaramerin, Bolivija, 1991 m. Seselės Ksaveros nuotr.

R. JOHN RAPŠYS

Naujienos iš Amazonijos

Kai grįžau į Čikagą 1973 m. liepos pabaigoje, vėl tęsiau susirašinėjimą su Bendoraičiu. Kaip ir anksčiau, visuomet pasiūsdavau jam oro paštu „Draugo“ šeštadienio priedus, už kuriuos jis nuširdžiai dėkodavo. Iš savo pusės, jis man atsiūsdavo keturiskart į metus išeinantį biuletinį „Lettre d'Amazonie“ (Amazonijos laiškas). Šis prancūzų kalba leidinukas buvo skirtas jo nenuilstamiems rėmėjams Prancūzijoje. Į Vokietiją, rodos, taip pat pasiūsdavo.

„Ligoninės statyba eina prie galo. Dar porą mėnesių ir turėsiu jau paruoštą 50 lovų“, – rašo Bendoraitis 1975 m. kovo mėn. Dar pridėjo: „Turiu apie 20 karvių, pieno netrūksta, sūrio, sviesto. Atvažiuok su šeima pailsėti“.

Toliau: „Prieš porą savaitių tigras (jaguaras – R. J. R.) suėdė mano arkliuką ir sudraskė kumelę. Gyvatė įkando į didelę 200 kg kiaulę, kuri numirė“. Lygiai po metų rašo: „Ligoninės statyba eina toliau – 100 lovų dabar. Vaikų skyrių baigiu įrengti“.

Už epidemijų sustabdymą Bolivijos karo ministras dr. A. Crespo (d.) įteikia Bendoraičiui „Merit Naval“ medalį ir leitenanto komandierio (medicinoje) laipsnį Bolivijos upių laivyne (Bolivija prie jūros neprieina). Bendoraitis taip pat tapo Bolivijos garbės piliečiu. La Paz, 1967 m.

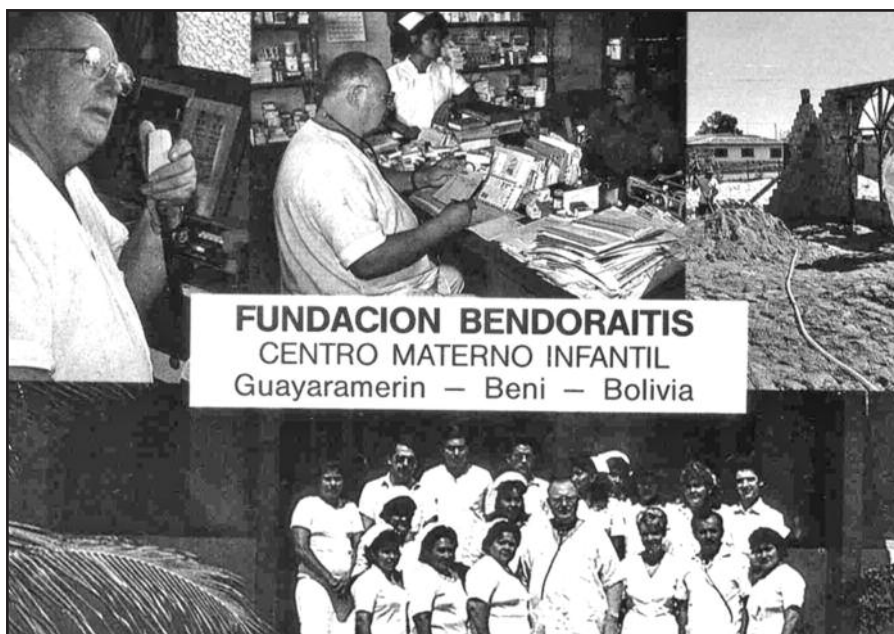
F. A. Bendoraičio nuotr.

Gandų šunys vėl loja

1977 m. Čikagoje vėl pasklido gandai, kad Bendoraitis nebuvo daktaras, bet tarnavo Prancūzų svetimšalių legione. „Legione nebuvau“, – jis man tvirtai atsakė. Bet tuoj po karo jis dirbo okupuotos Vokietijos prancūzų zonoje. Ten, kaip civilis daktaras, tikrino į Legioną stojančių vyrų sveikatą. Tai ir viskas, – paaiškino Bendoraitis.

Po to grįžo į Strasbourg, kur dirbo dermatologijos klinikoje iki 1950 m. Toliau sekė praktika „Clinique Neuenberg“ Ingwiller mieste ir studijos „Ecole des Missions“ (misijų mokykloje) Mortain mieste, kur įsigilino į tropines ligas. Grįžo į savo jaunystės Paryžių 1954 m.

„Jau girdėjau daug gandų apie save“, – Bendoraitis rašo 1977 m. balandžio mėn. „Pripratau, jokio dėmesio nekreipiu. Bet visuomet būdavo mano tautiečių, kurie pripratę kurti noveles“. Ir dar pridėjo: „Vienas lietuvis kunigas iš Amerikos pasiteiravo pas mano vyskupą, ar aš esu tikras kunigas!“ Kas tas lietuvis kunigas ir iš kurio Amerikos miesto man nereikėjo nei spėti...

Dr. Bendoraičio „Gerojo Ganytojo“ (Bom Pastor) ligoninė galutinai užbaigta 1977 m. Buvo 136 lovos. Dirbo 6 daktarai ir vienas dantistas. Štabą sudarė 60 žmonių. Dr. Vytautas Kiaušas iš Australijos taip pat ten kurį laiką dirbo. Guajara-Mirim, Rondonia, Brazilija. 1980 m. A. Bendoraičio nuotr.

Žmogžudystė ligoninėj

Neilgai Bendoraitis džiaugėsi savo nauja ligonine. 1983 m. vieną balandžio mėn. naktį buvo nužudytas ligoninėj budintis Bendoraičio padėjėjas, brazilas dr. Il-dair Munin. Kodėl – nežinoma iki šios dienos. Žudiku buvo įtariamas vienas maišyto kraujo indėnas, kuris ligoninėj grindis plaudavo ir pan. Šis perbėgo per Mamore upę į Boliviją... ir dingo be žinios.

Tą pačią dieną Bendoraitis buvo apkaltintas, kad jis apie šį kriminalą turėjo žinoti ir pranešti policijai. „Niekas nežinojau“, – rašė Bendoraitis. „Neturiu jokios kaltės, mano sąžinė yra švari“. Tų metų liepos mėn. man rašo: „Neesu kalėjime, bet pas militarus. Neesu uždarytas, bet be laisvės“. Žodžiu, jam buvo uždėtas namų areštas. „Daug žmonių mane lanko: vieni verkia, kiti stiprina... apie 20 kasdien“, – tęsia Bendoraitis. „Bolivija siunčia daug laiškų ir dovanų, manęs laukia išeinant į laisvę“.

Pagalčiau, po 11 mėnesių namų arešto, Bendoraitis buvo pilnai išteisintas ir išlaisvintas

1984 m. kovo 20 d. Bet neatitaisoma žala jau buvo padaryta. Bendoraitį ypač nuvylęs kai kurių žmonių nedėkingumas – žmonių, kuriems jis buvo daug padėjęs. Kas tie žmonės, jis niekad neminėjo. „Nežinau kodėl, bet mano gyvenime turėjau daug pavyduolių, ir dėl jų kentėjau“, – rašė Bendoraitis.

Tuo metu kaip tik mirė 82-jų metų Guajara-Mirim vyskupas Dom Rey – tas pats, kuris Bendoraitį prieš 24 metus Paryžiuje išventino. „Visa Guajara verkė ir tebeverkia, – rašė seselė Ksavera. – Jis paaukojo savo gyvybę už kun. F. Bendoraičio išteisinimą“. Kokių būdu? – klausiau. Bet seselė taip ir nepaaiškino.

Poilsis Vokietijoje

Kad pataisytų išdraskytus nervus ir bendrai sveikatą, Bendoraitis buvo iškviestas savo seno draugo, Meisseno grafo, į Vokietiją. Po keletos mėnesių poilsio grįžo, ...bet ne į Braziliją, o į Boliviją. Ten, skersai Mamore upės, Guayaramerin miestelyje, jis jau buvo pradėjęs statyti motinų ir vaikų ligoninę. Guajara-Mirim, Brazilijos pusėj, atmosfera jau buvo užnuodyta visam laikui...

Bendoraitis kitus gydė, bet jo paties sveikata buvo nepavydėtina. Neskaitant daugelio maliarijos karštligių, jis buvo rimtai susirgęs hepatitu, turėjo šir-

dies priepuolį ir širdies vožtuvų operaciją. O jam bebūnant namų arešte, buvo padaryta skubi inkstų operacija. Aukštas kraujo spaudimas ir antsvoris jį taip pat lydėjo ilgus metus. Jis mirė 1998 m. lapkričio 22 d. nuo nuvargusios širdies (congestive heart failure). Palaidotas savo ligoninės Guayaramerin sode. Buvo gimęs 1919 m. Betygaloj, Kauno rajone.

Liūdna pasaka

„Čia pas mus daug kas pasikeitė nuo kun. Bendoraičio mirties, tik ne į gerą pusę...“, – rašo seselė Ksavera 2000 m. sausio mėn. – Vietoj filantropijos – egoizmas. Kiekvienas tik ieško savo intereso. Pagalba iš užsienio yra nutraukta (finansai ir vaistai). Aš pati dabar ieškau, kaip sutvarkyti savo gyvenimą“.

Ir kaip pagalba iš užsienio nebus nutraukta, jeigu niekšai baigia išvogti visą ligoninę – čia pat prie seselės akių. Šaukti policiją? Tik ne Bolivijoje, ar bendrai Lotynų Amerikoje, kur policijos gretose dažnai tarnauja patys didžiausi vagys ir net žmogžudžiai.

Paskutiniame savo laiške seselė Ksavera rašo: „Mes šiaip taip išsilaiikom, tik nežinau, kiek laiko. Padre Bendoraičio mirtis paliko tuštumą, kuri iki šiol dar nėra užpildyta. Mano sveikata šiaip taip išsilaiiko, tik akys silpnos. Man būtų laikas keliauti į kitą 'pusę'. Bet Viešpats dar nepasakė savo žodžio...“

Žodis buvo pasakytas 2000 m. gruodžio 3 d., kuomet seselė Ksavera buvo rasta nužudyta, su sunkiai sumušta galva. Kas tai padarė? O gi tie, kurių tikslas buvo perimti ligoninę –

tą galima drąsiai tvirtinti. Seselė buvo gimusi 1913 m. Kalvelių kaime, Anykščių rajone. Palaidota, kaip ir Bendoraitis, rausvoj Guayaramerin žemėje, tolimoj Bolivijoje.

Skandūs prisiminimai

Aną dieną kompiuteryje „pagulinau“ Guajara-Mirim vardą. Tarp miesto vaizdų matau ilgą, vieno aukšto baltą pastatą. Didelėm, strom, šveisiai mėlynom raidėm užrašas sako: „Hospital Bom Pastor“. Tai Bendoraičio „Gerojo Ganytojo“ ligoninė. Prieš 41 metus, per mano apsilankymą, ši ligoninė buvo miestelio pakraštyje, kur džunglės į duris beldėsi. Šiandien – ji pačiam viduryje miesto, kuris išaugo nuo 9,000 iki daugiau kaip 40,000 gyventojų.

Žiūriu į tą ligoninę ir pagalvoju, kiek darbo, kiek pasišventimo, kiek meilės čia buvo įdėta! O dabar – kas čia šeimininkauja ir sau per petį ploja už kitų atliktus didžius darbus ir pasiekimus? Ilgai negaliu žiūrėti. Skaudu...

Gaila, žinoma, kad Bendoraitis mirė nepalikdamas ligoninės įpėdinio ir kad seselė Ksavera taip žiauriai žuvo. Bet didžiausia tragedija būtų ta, jei jų vardai ir jų milžiniškų darbų įvertinimas pranyktų, anot Maironio, kaip dūmas blaškomas vėjo.

##

Vilties kibirkštis ne per seniausiais sužibėjo. Skambina iš Vilniaus režisierius Vytautas Puidokas. Jis su kolegomis ruošia dokumentinį filmą apie Bendoraitį – „Caritas et Amor“. Dieve, jiems padėk. Pabaiga

„Mano gyvenamas kambarys klinikoje. Kaip matai, aš mėgstu paveikslus ir stilių“, – rašė dr. Bendoraitis iš Strasbourgo, Prancūzijos, 1950 m. F. A. Bendoraičio nuotr.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

FOR SALE

Parduodamas erdvus, 3,400 kvadratinų pėdų namas, padalintas į du butus, Beverly Shores, IN, su dviem sklypais netoli Michigano ežero. Kaina \$ 250,000. Skambinkite tel. 269-469-3298.

Apsilankykite „DRAUGO“

internetinėje svetainėje

www.draugas.org

ĮVAIRŪS

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo. Kalba angliškai, rusiškai, lenkiškai. Turi automobilį, rekomendacijas.
Tel. 773-786-7078.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais.
Tel. 773-707-7902.

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis, rekomendacijos, vairuoja. Tel. 773-449-0929.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo. Tvarkinga, legalūs dokumentai, vairuoja, skaniai gamina maistą.
Tel. 630-674-1545.

■ Moteris ieško vyresnių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis ir anglų kalba, geros rekomendacijos.
Tel. 773-329-9918

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo lietuvių ar rusų šeimoje. Geros rekomendacijos.
Tel. 630-863-1168.

■ Moteris, turinti medicininį išsilavinimą, pasišventusi ligonių ir senų žmonių priežiūrai, patyrusi, sąžininga ir atjaučianti, ieško darbo. Vairuoja, turi automobilį, JAV pilietė. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-330-0092.

■ Vyras, turintis daugiametę slaugymo patirtį, ieško darbo su gyvenimu. Vairuoja. Tel. 773-691-3796

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

WWW.DRAUGOFONDAS.ORG

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

Penktasis Golfo turnyras Pasaulio lietuvių centrui paremti

Turnyro laimėtojai – Algis Rugienius, John Ratkovich, Howard Ludwig, Frank Batistich. Lauros Alkevičiūtės nuotraukos

LIŪDA RUGIENIENĖ

Ypatingai gražią ir saulėtą gegužės 31 d. „Old Oak Country Club“ Homer Glen (IL) buvo surengtas penktasis golfo turnyras, kurio pelnas yra skiriamas Pasaulio lietuvių centrui.

Kiekvienais metais šį renginį remia bendrovė „Liberty Mutual“, golfinkams paaudkodama su šiuo sportu susijusių dovanų už 50,000 dol. Julius Ringus („AP LAB Partners“), Paulius ir Daiva Majauskai, Gražina Liautaud („Charitable Trust“) taip pat jau penktą kartą gausiai aukoja renginiui. Jiems visiems PLC komitetas yra labai

dėkingas.

Turnyro tema buvo „Aplink pasaulį per 18 duobučių“. Prie pirmosios duobutės penki Lietuvių Fondo atstovai vaišino skaniais koldūnais – tai buvo lietuviškoji stotis. Prie Kanados stoties darbavosi du su „kanadietišku akcentu“ kalbantys „Liberty Mutual“ atstovai. Čia buvo šešių pėdų siena, pastatyta Lino Gylio ir Raimundo Čepelės. Žaidėjai bandė trumpu smūgiu kamuoliuką permušti virš sienos.

Kiti kraštai, turėję savo stotis, buvo Jamaica, Kinija, Karibų salos, Italija, Meksika, Vietnamas ir, aišku, JAV. Sunku aprašyti, kokie įdomumai ten vyko, nes trūksta lietuviškų terminų

Inga Vorizonienė, Lidija Majauskaitė, Daiva Rugieniūtė, Violeta Majauskaitė, Laura Alkevičiūtė.

golfo žaidimui nusakyti, pvz., patas yra „putt“, hukas – „hook“, čipas – „chip“ ir t. t.

Visuose „kraštuose“ dirbo savanoriai, jų buvo per 30. Jie ne tik papuošė stalus, prisitaikė aprangą, bet ir žaidėjus vaišino tipišku to krašto maistu. Turnyrui maistą ir užkandžius aukojo „Kunigaikščių užėiga“, „Century 21“ ir Rūta Sušinskas, „Bella Bacinos“, „National American Lithuanian Hall of Fame“, stipresniais gėrimais vaišino Čikagos lietuvių Rotary klubas, o vandenį paaudkojo „Pipirų ratelis“.

Į savanorių eiles įsijungė keletas „Liberty Mutual“ atstovų – jie „Karibų salose“ surinko per 500 dol. „Lina Embroidery“ išsiuvinėjo visiems savanoriams marškinėlius, Laura Alkevičiūtė iš Detroito stengėsi nufotografuoti kuo daugiau žaidėjų ir turnyro dalyvių.

Penktojo turnyro laimėtojai (rezultatas 57 taškai) buvo Frank Batistich, Howard Ludwig, John Ratkovich ir Algis Rugienius. Jie ne tik buvo apdovanoti įvairiomis dovanomis, bet ir buvo pakviesti dalyvauti „Liberty Mutual Invitational National Cham-

pionship“. „Ponu Koldūnu“ tapo Chris Salazar. Gražiausiai apsirengusiais išrinktas jauniausių žaidėjų ketvertukas – Gytis Blinstrubas, Gilius Blinstrubas, Raimundas Čepelė ir Kovas Rugienius.

Reikia dėtaugtis, kad į dalyvių eiles įsijungia ne vien lietuviai golfo mėgėjai, bet ir kitataučiai, padeda sutelkti lėšas Pasaulio lietuvių centrui. Rengėjų padėka priklauso Alei, Algiui ir Petručiui Lieponiams bei visiems prisidėjusiems su įvairiais darbais ir darbeliais – tai Stas Birutis, Inga Vorizonienė, Šarūnas Griganavičius, Jūratė Sučylienė, Pranutė Domanskienė, Rūta Milo, Violeta ir Lidija Majauskaitės, Daiva Majauskienė, Indrė Jeske, Rūta Prašauskaitė, Dana Gylienė, Regina Griškeliėnė, Janina Todd, Andrius Stankus ir Tomas Čyvas. Tai nėra visas sąrašas. Visų dosnumas ir nuoširdumas yra labai vertinamas.

Turnyro komiteto pirmininkas Linas Gylis vedė pokylį, per kurį buvo įteikti apdovanojimai, turnyrą koordinavo Daiva Rugieniūtė.

„Meksika“

Gilius Blinstrubas, Kovas Rugienius, Gytis Blinstrubas

Akcija Baltijos keliui atminti

Atkelta iš 1 psl.

Dar po ketvirčio amžiaus nuo istorinių 1989-ųjų, Europa vėl stebi revanšistinių jėgų bandymus pasaulį nublokšti atgal į laikus, kai neegzistavo tarptautinė teisė, o pasaulio žemėlapių kontūrai galėjo būti perbraižomi pasitelkus konvencines ir nekonvencines priemones. Ar pasaulio bendruomenė jau užmiršo, kur veda šie grobuoniški bandymai? Mūsų pareiga visam pasauliui priminti, kad meilė laisvei ir taikai nėra tik eilutė istorijos vadovėliuose, kad ji gyvena visų mūsų širdyse.

Mieli lietuviai, š. m. rugpjūčio 23 d., šeštadienį, 3 val. popiet susirinkime Čikagos Daley Plaza aikštėje (50 W. Washington St., Chicago, IL 60602) kartu su mūsų broliais latviais, estais, amerikiečiais, ukrainiečiais bei kitų demokratiją mylinčių tautų atstovais ir dalyvausime akcijoje „Embrace Freedom the Baltic Way“. Minedami istorines sukaktis, parodykime visiems, kad laisvės dvasia gyvena, o mes neabejingi nerimą keliantiems dabarties įvykiams.

Šia ypatinga proga Čikagoje koncertuos svečias iš Lietuvos, vienas ryškiausių dainuojančios revoliucijos simbolių, grupės „Antis“ įkūrėjas ir siela Algirdas Kauspėdas, latvių muzikantas

ir dainininkas, menantis išsilaisvinimo laikus, Armands Birkens, estų dainininkė Kristi Roosmaa, o taip pat choras „Dainava“, latvių mišrus choras, tautinių šokių grupės „Suktinis“ bei studijos „DanceDuo“ šokėjai ir kiti atlikėjai. Svarbiausią renginio akimirką, prisimindami Baltijos kelią bei skambant legendinei dainai „Bunda jau Baltija“, susikibsime rankomis, taip pademonstruodami visų laisvę ir nepriklausomybę branginančių žmonių bei tautų vienybę.

Renginio dieną taip pat bus atidaryta ir Richard M. Daley centro fojė pristatoma Balzeco lietuvių kultūros muziejaus rengiama paroda apie Antrojo pasaulinio karo politinius pabėgėlius iš Baltijos kraštų „No Home To Go To. The Story of Baltic Displaced Persons“, liudijanti Molotovo-Ribentropo pakto pasekmes.

Akciją rengia LR generalinis konsulas Čikagoje, JAV Lietuvių Bendruomenė, Latvijos ir Estijos garbės konsulai bei bendruomenės, Balzeco lietuvių kultūros muziejus. Pagrindinis rėmėjas – Lietuvių Fondas, rėmėjai: JAV Lietuvių Bendruomenė, LR užsienio reikalų ministerija, latvių ir estų bendruomenės.

LR gen. Konsulato Čikagoje info

Pasaulio futbolo čempionatas

Rezultatai (iki birželio 18 d.)

A grupė

Brazilija – Kroatija 3:1
Meksika – Kamerūnas 1:0
Brazilija – Meksika 0:0

B grupė

Ispanija – Nyderlandai 1:5
Čilė – Australija 3:1

C grupė

Kolumbija – Graikija 3:0
Dramblio Kaulo Krantas – Japonija 2:1

D grupė

Urugvajus – Kosta Rika 1:3
Anglija – Italija 1:2

E grupė

Šveicarija – Ekvadoras 2:1
Prancūzija – Hondūras 3:0

F grupė

Argentina – Bosnija ir Hercegovina 2:1
Iranas – Nigerija 0:0

G grupė

Vokietija – Portugalija 4:0
Gana – JAV 1:2

H grupė

Belgija – Alžyras 2:1
Rusija – Pietų Korėja 1:1

Prie Vokietijos pergalės prieš Portugaliją įspūdingai prisidėjo 24-erių metų Thomas Mueller, įmušęs net tris įvarčius. EPA-ELTA nuotr.

Gerbiami kraštiečiai, krekenaviečiai ir Panevėžio srities tėvynainiai

Kreipimasis į Jūsų geranoriškumą!

Kreipiamės į Jus, gerbiamasis/gerbiamoji, prašydami paremti knygos „Krekenava laiko tėkmėje“ išleidimą. Knyga jau parašyta, liko tik kai kurios detalės, bet trūksta lėšų, kad ji išvystytų dienos šviesą. Noriu pabrėžti, kad knygą rašo ne tik krekenaviečiai, bet ir išvykę iš gimtojo krašto. Jei galėtumėte dosniau prisidėti, įrašysime Jus į knygos rėmėjų sąrašą – taip būsite pagerbti. Taip pat padovanosime knygų. Noriu priminti, kad knyga bus prieinama ir užsieniečiams.

Apie ką ši knyga? „**Krekenavos miestelio istorija**: apie Vytauto laikus, karus, pokarį, partizanus, trėmimus – žmonių likimus iki šių dienų; **bažnyčios istorija**: kunigai, dirbę Krekenavoje; **mokyklos istorija**: mokytojai bei jų likimai; nusipelnę žmonės: kūrėjai, skulptoriai, dailininkai, mokslininkai ir ne tik jie... Pranykę kaimai su kiekvienos sodybos ir gyventojų aprašymu, likimais ir ne tik jie... Padavimai, stebuklai, senolių pasakojimai...

Kiekvienas atrasite save arba galėsite atsekti tėvų, draugų, mokytojų, kraštiečių pėdomis.

Tikrai tikiu, kad nesigailėsite, prisidėję prie šio kilnaus tikslo. Tikiu, kad būdami drauge, džiaugsimės kartu knygos pristatymu.

Iš anksto nuoširdžiai dėkoju.

Knygos sudarytoja, žurnalistė, poetė **Saulutė-Genovaitė Markauskaitė**.

Tel. pasiteirauti 370-698-70074

El. paštas: saulute.genovaitė@gmail.com

Banko sąskaitos nr. Genovaitės Rėgalienės vardu: LT59 7044 0600 0445 9193 AB SEB bankas

Pastaba: jei kas galėtų skirti paramą iš įmonės lėšų, sutaupant pelno mokesčius, prašau pranešti, atsiųsime leidyklos paramos rėmimui reikiamus dokumentus ir leidyklos banko sąskaitos dokumentus.

A † A VACYS LANIAUSKAS

Mirė 2014 m. birželio 17 d., sulaukęs 88 metų amžiaus.

Gyveno Palos Hills, IL, anksčiau Cicero, IL.

Gimė Lietuvoje, Nevarėnų miestelyje.

Nuliūdę liko: žmona Alfonsa Šarauskaitė; sūnus Paulius Linius su žmona Danute; sūnus Vitas Leonas su žmona Pamela; sesuo Elena Olšauskienė, švogėris Eduardas; brolis Anzelmas, brolienė Birutė bei kiti giminės Lietuvoje ir Amerikoje.

Velionis buvo sūnus a. a. Stanislavos ir Leono Laniausko, brolis a. a. Alfonso.

Priklausė Lietuvių Bendruomenei, Ateitininkų organizacijai, Lietuvių Fondui, Šv. Teresės draugijai, Maryknoll Tėvų ir Brolių draugijai. Rėmė lietuvių Tėvus jėzuitus.

A. a. Vacys bus pašarvotas šeštadienį, birželio 21 d. nuo 9 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127th St., Lemont, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A IGNAS NAVICKAS

Mirė 2014 m. birželio 14 d.

Gimė 1919 m. birželio 1 d. Lietuvoje, Alytaus apskrityje, Cibieliuose.

Gyveno Lemont, IL.

Nuliūdę liko: žmona Birutė Straukaitė; duktė Danutė Navickas su vyru Jerry Strub; duktė Birutė Bendfelt su vyru Jeff; duktė Aldona Weir su vyru Jim; sūnus Arūnas su žmona Deanna; anūakai Marcie Sej su vyru James, Aleksandra Strub, Krista Weir, Andy Navickas, Jonas Weir, Thomas Navickas, Daniel Navickas, Erika Weir ir Ivan Navickas; proanūkas Jeffrey Sej.

A. a. Ignas buvo tėvas a. a. Algio.

Velionis bus pašarvotas ketvirtadienį, birželio 19 d. nuo 3 val. p. p. iki 8 val. vakaro Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont.

Laidotuvės įvyks penktadienį, birželio 20 d., 9:30 val. ryto iš Petkus Lemont laidojimo namų a. a. Ignas bus palaidotas į Pal. Jurgio Matulaičio misiją, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

Ateitininkų idealų puoselėtojui

A † A PILYPUI NARUČIUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai ELVYRAI, sūnui VYTAUTUI, AŠF narei dukrai DAINEI QUINN ir dukrai RASAI KASNIŪNIENEI bei jų šeimoms.

Ateitininkų Šalpos Fondas

www.draugas.org/mirties.html

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Sekmadienį, birželio 22 d., 11 val. ryto** šv. Mišiose Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (Marquette Parke) pasimelsime už Šv. Kazimiero vienuolyno seseles, o po Mišių parapijos salėje rengiami atsiveikimo pietūs. Kviečiame gausiai dalyvauti.

■ **Pranešame, kad Lietuvių socialinių reikalų skyrius** (Marquette Parke) neveiks nuo birželio 25 iki liepos 25 dienos. Taip pat pranešame, kad įprastos trečiadienio

vyresniųjų popietės taip pat nevyks nuo birželio 25 iki liepos 30 d.. Su džiaugsmu lauksime Jūsų popietėje liepos 30 d.!

■ **Rugsėjo 6 d., šeštadienį: 5:30 val. p. p.** Lietuvių Fondo salėje, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte vyks Audrės Budrytės monospektaklis „Une Baye“ (anglų kalba). Visus maloniai kviečia Giedros korporacija.

Lietuvio pasiekimas moksle

Jaunas lietuvis profesorius (tik šiais metais gavęs „full professorship“) Jonas Mačiuika, jau keletą metų dėstęs architektūros istoriją New Yorke City Baruch kolegijoje, savo srityje vėl pasiekė didelių laimėjimų: iš 800 kandidatų tik 30 gavo vienerių metų stipendiją (muzikos, literatūros ir kitose srityse), bet tik du iš 30 gavo stipendiją, studijuoti architektūros istoriją. Studijų tema: „Historical Preservation ir Conservation“. Laimingieji buvo pasveikinti 2014 m. balandžio 10 d. Harmony Club New Yorke.

Jonas Mačiuika yra prof. Benedikto Mačiuikos (Starrs University of Connecticut) ir Gražinos Čaplikaitės Mačiuikienės jauniausias sūnus. Studijavo Berlyno ir Vilniaus architektūrą. Išleido knygą „Before the Bauhaus“. American Academy in Rome kasmet parenka gabesnių mokslininkų vieneriems metams su visu išlaikymu. Jo studijų tema: „The Eternal Transformation and Reconstruction of Berlin Staschloss“.

Garbė būti išrinktam studijuoti *American Academy in Rome*, tai seniausia tarptautinė mokslo įstaiga.

Sveikiname tave, Jonai. Tu visada lankei Lietuvą, neužmiršk jos ir dabar.

Linkime didelės sėkmės!

Birutė Kožicienė

www.draugas.org/kalendorius

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolas
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

THE LAW OFFICE OF ANDRIUS SPOKAS

Traffic & CDL Violations / DUI
Criminal Defense / Record Expungements
Auto Accidents / Personal Injury
Real Estate / Civil Disputes
Kalbame lietuviškai • Priimame kreditines korteles
9 East Irving Park Rd. Roselle, IL 60172
Tel.: (630) 635-2385 www.spokaslaw.com

**Apsilankykite
„Draugo“
tinklapyje
www.draugas.org**

„VARDAS TAMSOJE“

Lietuviškas detektyvinis filmas

Penktadienį, birželio 20 d., 7 val. vak.

„Draugo“ redakcijoje, 4545 W 63rd Street, Chicago.

Po trumpos pertraukos vėl kviečiame į vakaronę „Draugo“ redakcijos patalpose – į lietuviško detektyvinio filmo peržiūrą. Filmą sukurtas pagal „Draugo“ kultūrinio priedo redaktorės **Renatos Šerelytės** romaną „Vardas tamsoje“. Dalyvaus filmo režisierė **Agnė Marcinkevičiūtė**. Po filmo peržiūros vyks diskusijos su režisierė. Įėjimas – auka. **Bus vaišės.**

Daugiau informacijos – „Draugo“ tel. 773-585-9500.

Kviečia Bridgeporto teatras

Birželio 13 d. duris atvėrė pirmasis Bridgeporto rajono dramos teatras „The Bridge“, parodydamas šiuolaikinę Antono Čechovo „Žuvėdros“ versiją – „The Golf Ball“. Pjesės autorius ir režisierius – Kęstutis Nakas. Jis taip pat – ir teatro „The Bridge“ įkūrėjas. Po sėkmingo pirmojo savaitgalio vaidinimai vyksta ir toliau. Spektaklis bus rodomas iki liepos 6 d. penktadieniais ir šeštadieniais, 8 val. v. bei sekmadieniais 3 val. p. p. Dėl bilietų ir platesnės informacijos galite kreiptis el. paštu:

www.BrownPaperTickets.com arba telefonu 312-307-5194. Bilietų kaina suaugusiems – 12 dol., studentams ir pensininkams – 10 dol. Teatro adresas – 643 W. 31st St. Chicago, IL 60616.

Gimtadienio proga nemuniečiai surengė šventę

Praėjusį šeštadienį, birželio 7 d., Berisso mieste (Argentina), Berisso miesto vidurinės mokyklos salėje, „Nemuno“ lietuvių jaunimo tautinių šokių ansamblio 43-ojo jubiliejaus proga vyko Šokių festivalis, į kurį susirinko daugiau nei 250 žmonių.

Į šventę buvo pakviesti ir koncertavo airių, ispanų ir ukrainiečių šokių ansambliai. Spektaklio pabaigoje koncertavo vietinis ansamblis „Nemunas“, sušokęs šešis šokius, tarp jų buvo ir paskutinė polka, apvainikavusi šventės pabaigą. Scenoje sukosi 12 porų ant scenos.

Šiuo metu „Nemune“ yra beveik 40 šokėjų nuo 13 iki 25 metų, ansamblui vadovauja Analia Dulkė ir Juan Ignacio Fourment Kalvelis. Ansamblis koncertuoja įvairuose šokių festivaliuose Argentinos ir Urugvajaus miestuose. 2000 metais lietuvių jaunimo tautinių šokių ansamblis „Nemunas“ dalyvavo Šokių šventėje Toronte, Kanadoje.